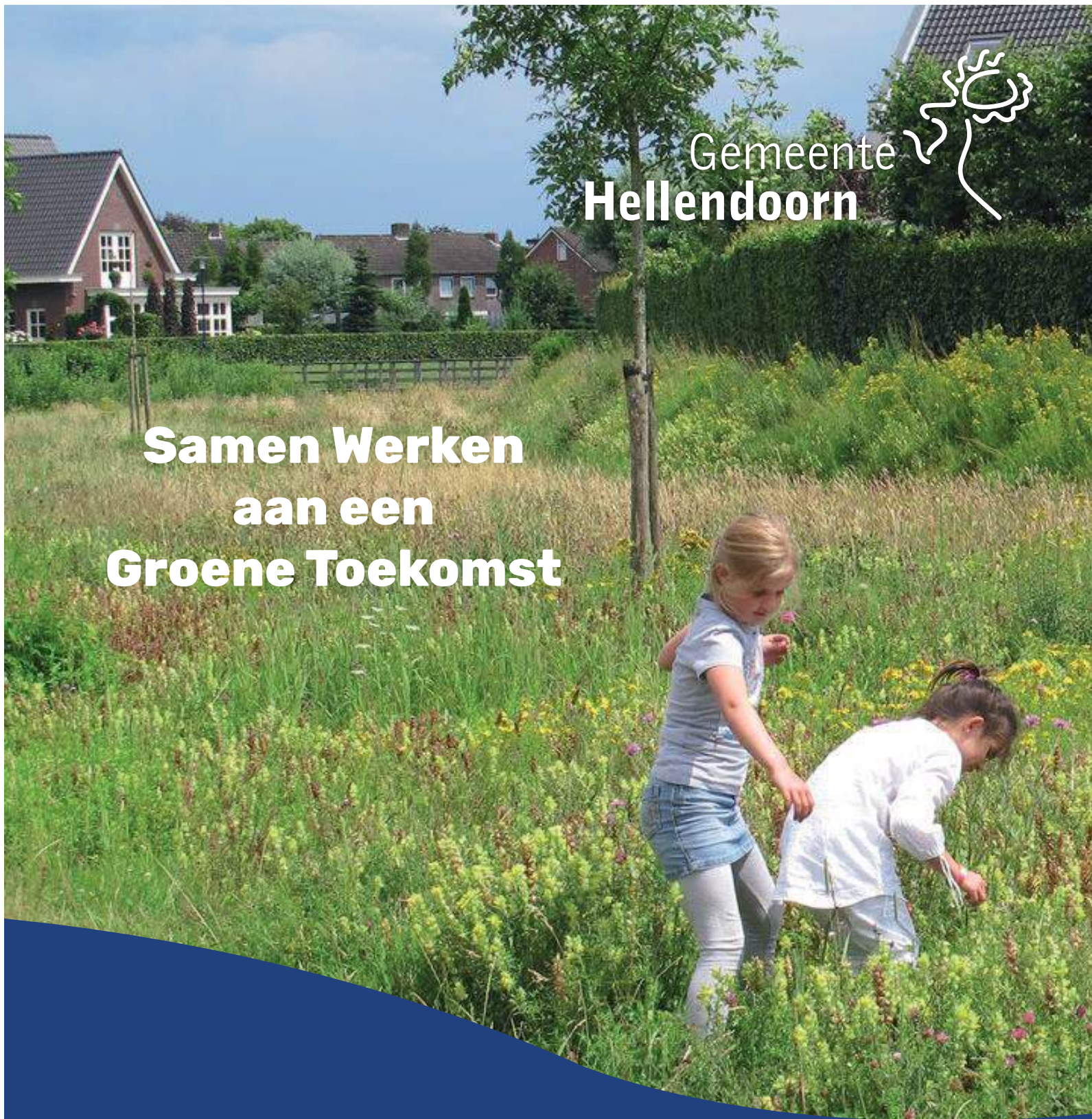

Gemeente
Hellendoorn

Samen Werken aan een Groene Toekomst

Groenbeleidsplan 2025 - 2035 Gemeente Hellendoorn

April 2025

Colofon

Op 8 juli 2025 heeft de gemeenteraad van Hellendoorn het Groenbeleidsplan 2025–2035 vastgesteld.

In dit beleidsplan zijn twee scenario's uitgewerkt: het basisscenario en een plusscenario.

De gemeenteraad heeft besloten het basisscenario als uitgangspunt te hanteren voor de komende jaren. Daarnaast is aanvullend gekozen om 1 fte participatie-begeleiding structureel toe te voegen aan de uitvoering. Deze inzet is gericht op het betrekken van inwoners bij groenprojecten en -beheer, passend bij de lijn van het beleidsplan om vergroening in samenwerking met de omgeving te realiseren.

Opdrachtgever	Gemeente Hellendoorn
Project	Groenbeleidsplan gemeente Hellendoorn
Datum	April 2025
Projectgroep	Hermineke de Leeuw, Anneriek Simons en Erik Teunis, team Openbare Ruimte
Auteurs	Green Engineers: Gerrit Wanner en Annet Muller
Vormgeving	Wanner Media

Voorwoord

“Handen aan de schop, samen voor groen”

Hellendoorn is een groene, gezonde en aantrekkelijke gemeente. Onze groene omgeving maakt ons gelukkig – het is iets om trots op te zijn en om zorgvuldig te koesteren. We willen dat ook toekomstige generaties, jong en oud, kunnen genieten van een prettige en natuurvriendelijke leefomgeving.

Met dit beleidsplan zetten we een belangrijke stap richting een toekomstbestendige en biodiverse leefomgeving. We kiezen voor een programmatische en samenhangende aanpak die richting geeft aan het groenbeheer van de komende tien jaar. Dit plan is gebouwd op vier concrete programma's, waarin onze ambities zijn vertaald naar haalbare en meetbare acties. Daarmee kunnen we beter inspelen op actuele uitdagingen zoals klimaatverandering, het verlies van biodiversiteit en de groei van onze gemeente.

Want Hellendoorn is in ontwikkeling. Er komen meer woningen, de energietransitie en nieuwe infrastructuur. Dit vraagt om slimme duurzame ruimtelijke keuzes, waarbij groen een geïntegreerde rol speelt. Groen draagt bij aan een aantrekkelijke vestigingsplaats voor inwoners, bedrijven en bezoekers.

Onze inzet is duidelijk: we investeren in kwaliteit, biodiversiteit en samenhang, zodat Hellendoorn ook in de toekomst een prettige, gezonde en groene plek blijft om te wonen, werken en recreëren. Daarvoor hebben we ieders betrokkenheid nodig – en bovenal trots. Want wie de waarde van ons landschap kent, weet waarom het zo belangrijk is om het goed te blijven verzorgen.

Een belangrijk uitgangspunt in dit plan is de samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Groen doen we samen. Dit plan biedt ruimte voor meedenken én meedoen.

Ik wil iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan het tot stand komen van dit plan. Uw betrokkenheid en inzet zijn van grote waarde. Samen gaan we voor een sterke, groene en toekomstbestendige leefomgeving – voor de bewoners van nu én van morgen.

Egbert Nijebanning
Wethouder Openbare Ruimte

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding	5
1.1. Doel van dit plan	
1.2. Scope	
1.3. Samenhang en kader voor het Groenbeleidsplan	
2. Huidig groen	12
2.1. Cijfers en feiten	
2.2. Groenstructuur	
2.3. Groen in de dorpen	
2.4. Beheer en onderhoud	
2.5. Waardering en betrokkenheid van inwoners en lokale groene partijen	
2.6. Belangrijkste aandachtspunten	
3. De groenvisie en groenprogramma's	33
3.1. Programma: Basis op orde	
3.2. Programma: Samenhangende groenstructuur	
3.3. Programma: Uitnodigende groene leefomgeving	
3.4. Programma: Samen werken aan een groenere leefomgeving	
4. Financieel kader: Investeren in groenbeheer	56
4.1. Basis Essentiële Investerings in Groen	
4.2. Plus scenario voor maximale impact op Groen en Klimaat	
5. Literatuurlijst	60
6. Bijlagen	61

1. Inleiding

Hellendoorn is een prachtige, groene gemeente met een gevarieerd landschap en schitterende natuurgebieden langs de meanderende Regge. We zijn trots op onze groene omgeving en waarderen de leefkwaliteit die dit biedt. Niet alleen de natuur buiten de dorpsgrenzen, maar ook het groen in onze dorpen, wijken en straten spelen een essentiële rol in een prettige, gezonde en duurzame leefomgeving. Samen bepalen ze het dorpse karakter.

Groen verhoogt de kwaliteit van onze leefomgeving. Bomen en planten zorgen voor verkoeling door schaduw en verdamping, terwijl groen ook helpt bij het opvangen en infiltreren van regenwater. Dat vermindert wateroverlast en verdroging. Daarnaast creëert groen een aantrekkelijke en gezonde omgeving waarin mensen kunnen bewegen, ontspannen en elkaar ontmoeten. Niet alleen inwoners profiteren hiervan, maar ook ondernemers, recreanten en toeristen.

Om Hellendoorn toekomstbestendig te maken, is het daarom van groot belang het bestaande groen te behouden, waar mogelijk te versterken, te verbinden en verder te ontwikkelen. Het college heeft als richtlijn meegegeven dat biodiversiteit een speerpunt moet zijn binnen het nieuwe groenbeleid. Dit betekent dat bij alle toekomstige groenontwikkelingen en beheermaatregelen biodiversiteit een centrale rol moet spelen.

Door hier actief op in te zetten, versterken we niet alleen de ecologische waarde van de gemeente, maar zorgen we ook voor een prettige en gezonde leefomgeving voor alle inwoners.

Toch staat het groen onder druk. Net als de rest van Nederland heeft Hellendoorn te maken met grote uitdagingen als klimaatverandering, sterke terugval van biodiversiteit en ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw, energietransitie en infrastructuur. Deze ontwikkelingen zetten de beschikbare groene ruimte onder spanning. Tegelijkertijd groeit de wens vanuit de gemeenteraad en inwoners voor meer inspraak, goed en verzorgd onderhouden van het groen en een zorgvuldige afweging bij het kappen van bomen. Hierbij wordt rekening gehouden met veiligheid en maatschappelijke impact.

Om deze uitdagingen aan te pakken en het groen toekomstbestendig te maken, is een duidelijk beleid noodzakelijk. De afgelopen jaren heeft het groenbeleid van Hellendoorn belangrijke stappen gezet, maar de uitvoering kende beperkingen. Hoewel het vorige groenbeleidsplan gericht was op het versterken van groene verbindingen, werd de voortgang belemmerd door het ontbreken van een jaarlijks actualiserend uitvoeringsprogramma en een beperkt uitvoeringsbudget.

Hierdoor is het herstel en de versterking van de groenstructuren grotendeels gestagneerd. Wel heeft vergroening plaatsgevonden binnen diverse projecten, zoals Grotestraat, Willem-Alexanderstraat en Constantijnstraat. Met de huidige uitdagingen biedt dit Groenbeleidsplan met bijhorend uitvoeringsprogramma een stevige basis om het bestaande groen te behouden, waar mogelijk te versterken en beter te verbinden. Het geeft richting aan het beheer en de ontwikkeling van groen en zorgt voor een heldere koers en beleidskaders.

Met dit plan brengen we het groen in Hellendoorn op orde, halen we achterstanden in en werken we verder aan een duurzame en bio-diverse leefomgeving waarin mens en natuur floreren.

1.1. Doel van dit plan

Dit Groenbeleidsplan vervangt het vorige beleid (2015-2025) en bepaalt de koers voor de komende tien jaar. Het geeft kaders voor de inrichting, het beheer en de ontwikkeling van groen, zo ook de communicatie hierover. Om verantwoorde keuzes te maken, biedt dit plan een helder kader dat is uitgewerkt in vier concrete groenprogramma's met bijhorende financiële middelen. Het sluit aan bij bestaande beleidsdocumenten, zoals het collegeprogramma, de Omgevingsvisie (in ontwikkeling), de Visie Openbare Ruimte, het Landschapsbeleidsplan (2018-2028) en het Programma Duurzaamheid.

Dit plan helpt bij het prioriteren en programmeren van het gemeentelijk groenbeheer. Zo kunnen we actief werken aan het behoud, de versterking en de verbinding van groen in en

rondom de dorpskernen. Ons doel is een goed beheerde en onderhouden groene woonomgeving met een sterke en samenhangende groenstructuur. Hierdoor draagt het groen in Hellendoorn bij aan het realiseren van de grotere opgaven waar de gemeente voor staat, zoals het behouden en stimuleren van biodiversiteit, wateropvang en het creëren van schaduwplekken.

Dit doen we door:

- Het bestaande groen te renoveren en goed te beheren.
- De hoofd-groenstructuren in de bebouwde omgeving te versterken.
- De ecologische structuren te versterken, te verbinden en te ontwikkelen.
- Groenarme wijken te vergroenen.
- De biodiversiteit te stimuleren.
- Bewoners actief te betrekken en bewustwording over de waarde van groen te vergroten.
- Groen vanaf de start van ruimtelijke projecten een prominente rol te geven.
- Water- en bodemsturing als basisprincipes te hanteren bij inrichting en beheer.

Het plan bestaat uit:

1. Visie en kaderstellend deel – De lange termijnvisie voor groen in Hellendoorn en vier concrete groenprogramma's waaraan we de komende tien jaar gezamenlijk actief werken.
2. Uitvoeringsprogramma – een dynamisch document dat jaarlijks wordt geactualiseerd en waarin projecten voor de komende drie jaar worden opgenomen. Hierbij is een basis- en een plusvariant opgenomen.

Het Groenbeleidsplan is zowel strategisch als praktisch:

- Strategisch: het geeft richting aan de lange termijn ambities voor groen. Bovendien zorgt het ervoor dat deze effectief worden geïntegreerd in ruimtelijke ontwikkelingen.
- Praktisch: het biedt concrete handvatten voor het dagelijks beheer en de uitvoering van projecten.

Dit Groenbeleidsplan vormt daarmee een stevig fundament voor een gezonde, duurzame en toekomstbestendige leefomgeving.

1.2. Scope

Dit Groenbeleidsplan heeft betrekking op het openbare groen in beheer bij de gemeente Hellendoorn. Dit omvat:

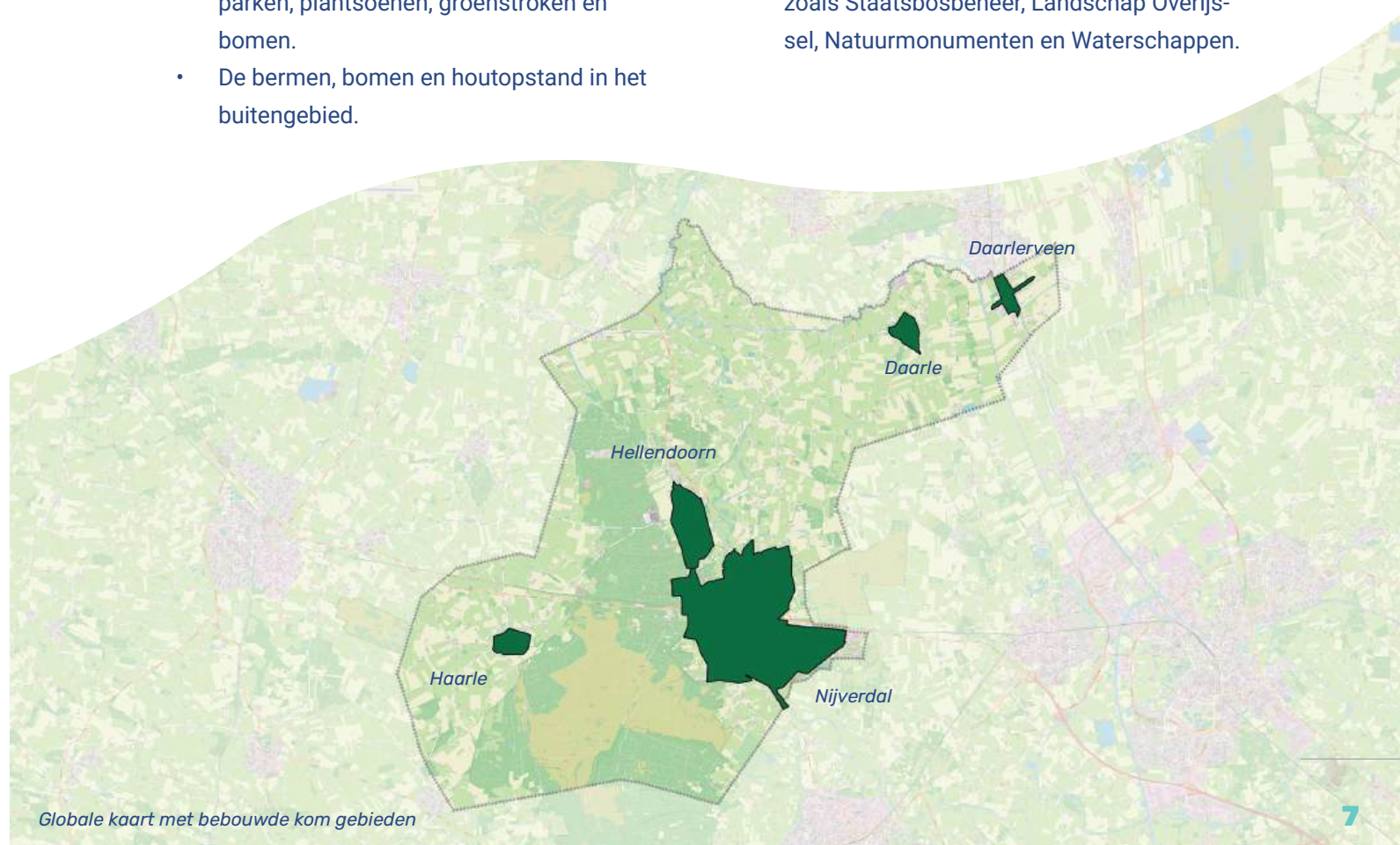
- Het groen binnen de bebouwde kom, zoals parken, plantsoenen, groenstroken en bomen.
- De bermen, bomen en houtopstand in het buitengebied.

Het plan richt zich hoofdzakelijk op het groen binnen de dorpskernen. Voor het buitengebied gelden aanvullende beleidskaders, zoals het Landschapsbeleidsplan Hellendoorn en het Beleid Nieuw Buitengebied. In dit plan wordt de relatie met het omliggende landschap gelegd. Groenstructuren in en buiten de bebouwde kom zijn tenslotte met elkaar verbonden. Ook is aanscherping van het bomenbeleid noodzakelijk.

Na vaststelling van dit Groenbeleidsplan wordt een Bomenleidraad opgesteld en de kapverordening geactualiseerd. Het Groenbeleidsplan plan biedt kaders voor deze leidraad.

Wat valt buiten dit plan?

- Particulier groen en particuliere bomen vallen buiten dit plan. Voor regels over bomen op privéterrein en de kapverordening verwijzen we naar de Omgevingswet.
- Groen in beheer bij andere landeigenaren, zoals Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel, Natuurmonumenten en Waterschappen.

Globale kaart met bebouwde kom gebieden

1.3. Samenhang en kaders voor het Groenbeleidsplan

Het Groenbeleidsplan staat niet op zichzelf, maar is nauw verbonden met verschillende beleidsdomeinen binnen de gemeente Hellendoorn. Het sluit ook aan bij zowel internationale, nationale als lokale richtlijnen.

Internationaal wordt de noodzaak van vergroening onderstreept door de VN Sustainable Development Goals (SDG's)¹ en de EU-Natuurherstelwet (2024). Deze vereisen dat vanaf 2030 stedelijk groen en boomkroonbedekking niet verder afnemen. Daarnaast verplicht Europese wetgeving gemeenten tot de bestrijding van invasieve uitheemse soorten om de biodiversiteit te beschermen.

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) legt de nadruk op het versterken van groen-blauwe structuren binnen stedelijke ontwikkelingen, terwijl de Maatlat Groene Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving richtlijnen biedt voor natuurinclusief bouwen. Provinciaal beleid, zoals de Omgevingsvisie Overijssel, richt zich op het versterken van ecologische netwerken, klimaatadaptatie en behoud van ruimtelijke kwaliteit.

De Omgevingswet, die sinds 1 januari 2024 van kracht is, beschermt flora en fauna en integreert de regels uit de Wet Natuurbescherming. Voor onderhoudswerkzaamheden in het groen zijn wij verplicht te werken volgens een erkende gedragscode.

We hanteren de 'Gedragscode soortbescherming gemeenten'. Een flora- en faunacheck blijft essentieel om de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten te beoordelen. Een opgeleide medewerker of een ecooloog kan deze check uitvoeren.

Op gemeentelijk niveau² dient het collegeprogramma als een belangrijk uitgangspunt en kaderstellend document voor dit Groenbeleidsplan. Daarnaast moet het Groenbeleidsplan worden afgestemd op de Omgevingsvisie Hellendoorn 'Natuurlijk Avontuurlijk' en de Visie Openbare Ruimte. Deze bieden kaders voor het behoud en de versterking van de dorpsidentiteit en het landschap. Ook speelt het beleidsplan Samen leven met water en het Programma Duurzaamheid een essentiële rol in het tegengaan van klimaatverandering en de bescherming van biodiversiteit. De energietransitie, woningbouwopgaven en infrastructuurontwikkeling zorgen voor een toenemende druk op het beschikbare groen. Een integrale benadering nodig is dus nodig om de balans tussen stedelijke groei en natuurbehoud te waarborgen.

Binnen het beheer en onderhoud speelt het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)-plan een belangrijke rol. Dit zorgt voor samenhang met de beheerplannen. Dit plan bepaalt hoe het gemeentelijk groen duurzaam wordt beheerd en onderhouden. Beeldkwaliteit en gebruikintensiteit zijn hierbij leidend. In drukbezochte gebieden wordt gestreefd naar een hoger onderhoudsniveau, terwijl in minder intensieve zones ecologisch beheer mogelijk is. Het levert ook input voor de begrotingscyclus. Financiële middelen voor groenbeheer worden zo geborgd.

¹ SDG Nederland. De 17 Sustainable Development Goals. Geraadpleegd via: www.sdgnerland.nl/de-17-sdgs

² Gemeente Hellendoorn. Overzicht beleidsdocumenten. www.hellendoorn.nl/bestuur-en-organisatie/beleid-visies-en-plannen

Daarnaast speelt het groenbeheer een sociale rol. De gemeente zet medewerkers uit de sociale werkvoorziening, onder begeleiding van de buitendienst, in voor het beheer en onderhoud van groen. Hiermee wordt niet alleen de openbare ruimte onderhouden, maar ook werkgelegenheid gecreëerd binnen de Participatiewet.

Dit Groenbeleidsplan fungeert daarmee als een knooppunt binnen gemeentelijk beleid, dat richtlijnen biedt voor ruimtelijke ontwikkeling, klimaatbeleid en beheer, terwijl het tegelijkertijd input levert voor participatie en sociale opgaven. Zie onderstaand figuur voor een visuele weergave van deze samenhang.

Terugblik groenbeleid 2015-2025

Deze projecten hebben we gerealiseerd
& nog veel meer!

Nieuwe plantconcepten

Vergroening Grotestraat

Klimaatadaptieve maatregelen als de Stadsbeek

Ecologisch maaien binnen- en buiten de kom

Vele insectenhôtels

Prachtige voorjaarsbollen geplant

Aanleg 'spoorlijntje' en bloesempad Oranjestraat

Vergroening Constantijnstraat

Ieder jaar een boomplantdag

Winnaar Overijsselse Blijbe Berm Verkiezing 2022

Inzaaien Vlinderidylle

Nieuwe entree voor Cool Nature

Eerste jaar Vlinderidylle in het Leo ten Brinkepark

Feestelijke opening

Herinrichting Cool Nature Natuurspeeltuin

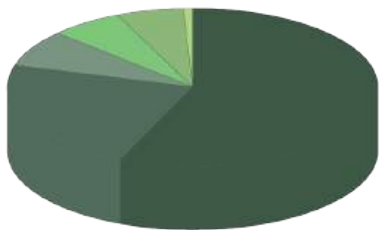
2. Huidig groen

2.1 Cijfers en feiten

De gemeente Hellendoorn beschikt over 155 hectare gemeentelijk openbaar groen. Dit komt neer op gemiddeld 30 m² groen per inwoner en 72 m² per woning (bij 2,4 personen per woning). Vergeleken met andere gemeenten heeft Hellendoorn met meer dan 30.000 een relatief hoog aantal bomen.

Het groenareaal is divers en bestaat uit verschillende groenelementen. Ruw grasland en bermen (57%), gevolgd door bos (23%), gazon (8%) en een mix van bosplantsoenen (7%), heesters (6%), vaste planten en hagen (resterende %).

Groenareaal Hellendoorn	
Ruw grasland en bermen	56,6 %
Bos	23 %
Gazon	7,5 %
Bosplantsoenen	6,5 %
Heesters	5,7 %
Overig	0,7 %

De bomensoorten binnen de dorpskernen zijn zeer divers, met verschillende soorten en leeftijden. Sinds 2022 worden de boomstructuren versterkt met 4.000 bomen en 2 kilometer hagen. Buiten de dorpskernen, vooral langs de wegen is de eik de overheersende bomensoort.

Groei en ontwikkeling van het groenareaal

Sinds 2015 is het groenareaal in Hellendoorn aanzienlijk uitgebreid. Opvallend is de sterke groei tussen 2017 en 2018. Verschillende projecten zoals Wijkpark De Blokken, De Heemtuin fase 1, Hellendoorn Noord fase 1 en de Noord-Zuidverbinding (Haersingel) zijn toen toegevoegd aan het gemeentelijk groenbeheer. Na deze piek stabiliseerde de uitbreiding. In 2024 is het areaal weer gestegen door de toevoeging van de tweede fase van de Noord-Zuidverbinding.

Het intensief beheerde groen (onderhoudsniveau A) is de afgelopen jaren toegenomen. Dit komt mede door de ontwikkeling van Het Leo ten Brinkepark en de vergroening van de Grotestraat en Constantijnstraat. In de komende jaren zorgt de vergroening van het centrum van Nijverdal en het Kuperserf voor verdere uitbreiding van het areaal met onderhoudsniveau A.

2.2 Groenstructuur

Gemeente Hellendoorn heeft een gevarieerd landschap met stuwwallen, beekdalen en veengebieden. Deze geven de dorpen en hun omgeving vorm. Hellendoorn en Nijverdal liggen tussen de droge zandgronden van de stuwwal en de vruchtbare zandgronden van het Reggedal. De esdorpen Haarle en Daarle bevinden zich op de stuwwalflanken; Daarlerveen ligt in een veenontginningsgebied. Deze landschapelijke kenmerken bepalen het groene karakter van de dorpen; met kenmerkende elementen zoals eiken- en berkenlanen langs de esdorpen en elzensingels in het Reggedal.

Het groene netwerk van Hellendoorn bestaat uit diverse natuurlijke structuren die belangrijke leefgebieden vormen voor planten en dieren. Op de hogere, droge gronden groeien beuken en eiken, terwijl langs de Regge elzen en wilgen zorgen voor schuilplaatsen voor kikkers en watervogels. De overgangen tussen hogere en lagere gronden, met open ruimten, bomenrijen en houtwallen, bieden onderdak aan reeën en egels.

Hellendoorn kent, naast de Reggezone, vier potentiële ecologische verbindingzones. Twee liggen buiten de dorpskernen: één ten noorden van Hellendoorn en één ten zuiden van Nijverdal. Deze zones verbinden Nationaal Park Sallandse Heuvelrug, onderdeel van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN), met de Regge. Hierdoor worden omliggende natuurgebieden met elkaar verbonden. Dit voorkomt dat planten- en diersoorten geïsoleerd raken en natuurgebieden aan waarde verliezen.

Grotere en beter verbonden natuurgebieden zijn gunstig voor de biodiversiteit en versterken de kwaliteit van de leefomgeving. Een nadere uitwerking hiervan is beschreven in het Landschapsbeleidsplan.

In dit plan richten we ons hoofdzakelijk op het groen binnen de dorpskernen; deze zijn dan ook verder uitgewerkt. De twee verbindingen buiten de dorpskernen zijn ook waardevol en hebben we als pijlen opgenomen in de ecologische kaart.

- De eerste verbinding loopt van de Sallandse Heuvelrug, via Landgoed Duivecate en het Eversbergbos, naar de Regge en verder richting het Wierdense Veld. Deze gebieden fungeren als een groene long tussen de bebouwing en vormen belangrijke recreatieplekken voor inwoners en bezoekers. Hier vormt de Regge een belangrijke groen-blauwe corridor. Op verschillende plekken zijn echter barrières ontstaan door bebouwing en infrastructuur, waardoor ecologische verbindingen zijn verzwakt
- De tweede verbinding loopt van de Sallandse Heuvelrug, via woonwijk Noetsele, het Blokkenpark en de Regge over het Lochter naar het Wierdense Veld. Nu bestaat deze verbinding uit losse gebieden, die niet met elkaar verbonden zijn.

³ Provincie Overijssel (2017). Omgevingsvisie Overijssel. www.overijssel.nl/onderwerpen/omgeving/omgevingsvisie-overijssel

Op de kaart in bijlage 4.2 zijn de ecologische verbindingen weergegeven. De knelpunten worden aangeduid met rondjes. We streven ernaar deze knelpunten, van groot tot klein, aan te pakken en waar mogelijk te verminderen of op te heffen.

Naast de ecologische verbindingen zorgt een mix van bomen, bermen, grasvelden en heesters voor een groenstructuur binnen de dorpskernen. Echter, deze groenstructuur is wisselend van kwaliteit. Dorpen zijn historisch gezien niet altijd planmatig aangelegd. Hierdoor ontbreken op sommige plekken hoofd- en nevenstructuren. Daarnaast heeft aanleg van nieuwe wijken soms plaatsgevonden zonder een duidelijke groenvisie. De geleidelijke verdichting van bebouwing heeft ervoor gezorgd dat groenstructuren zijn verdwenen.

Uitsnede groenstructuurkaart: Ecologische verbindingen

Een voorbeeld hiervan is de Rijssensestraat en Wierdensestraat, waar vroeger veel meer bomen stonden. Door wegverbreding en bebouwing zijn deze grotendeels verdwenen. De groenstructuur binnen de dorpskernen is hierdoor minder herkenbaar of ontbreekt zelfs geheel. Dit resulteert in een minder groene uitstraling. Dit heeft invloed op de ruimtelijke kwaliteit en het dorpsbeeld.

Op sommige plekken is de groenstructuur echter nog wel goed zichtbaar of robuust aangelegd, zoals bij de Joncheerelaan, Schuilenburgerweg, Meester Werkmanstraat en de bloemrijke bermen van de Baron van Sternbachlaan.

'De nieuwste projecten vind ik mooi, zoals de Constantijnstraat: diverse beplanting en niet de standaard prikkelbosjes'

'Ik ben blij met de wilde bermen. Had dit nooit gedacht. Ik zie van alles'

'Zorg ervoor dat het er netjes uitziet en niet zoals nu, waarbij biodiversiteit er meer uitziet als een vorm van kostenbesparing'

Quote inwoner gemeente Hellendoorn

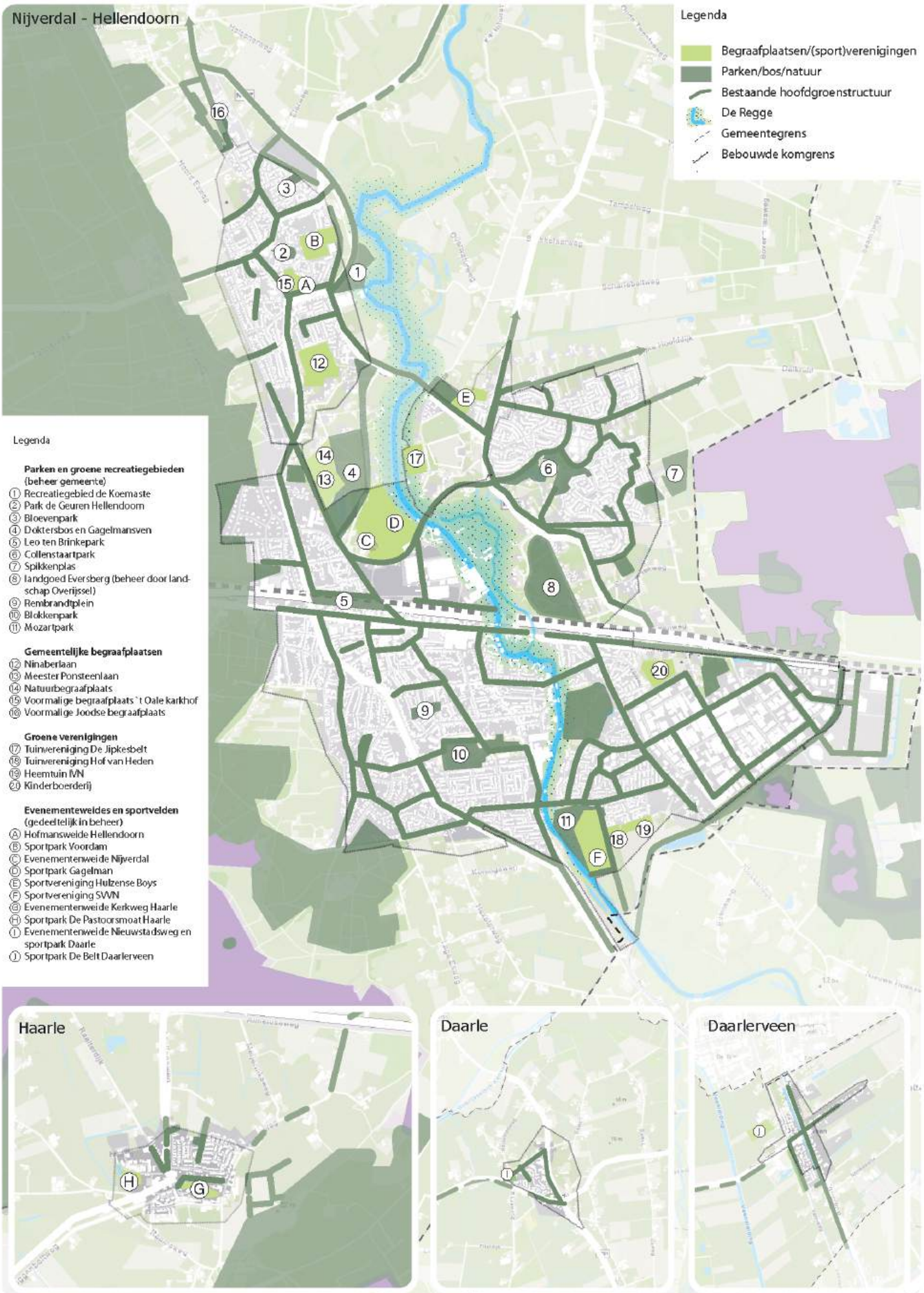
Groenstructuur Rijssensestraat verdient aandacht

Voorbeeld van sterke groenstructuur Baron van Sternbachlaan

Groenstructuurkaart

2.3 Groen in de dorpen

Naast de groenstructuren spelen ook kleinere groenelementen, parken en bomen een belangrijke rol in het dorpskarakter en de identiteit van de dorpskernen. Dit dorpskarakter wordt groten-deels bepaald door de aanwezigheid van groen in de vorm van bomen en hagen. Dit is het geval in de straten en op pleinen als in particuliere tuinen.

Daarnaast beheert de gemeente diverse groen-gebieden, zoals parken, evenemententerreinen, begraafplaatsen en randen van sportvelden. Deze dienen als recreatie- en ontmoetings-plekken. Ook markante groenplekken, zoals bijzondere bomen en kleurrijke rotondes, dragen bij aan de herkenbaarheid en identiteit van de dorpen.

Op sommige plekken oogt het groen verou-derd of verwaarloosd. Dit komt deels doordat veel plantvakken kale plekken vertonen of zijn overwoekerd door storingskruiden. Het beheer wordt lastiger. Daarnaast roept het natuurinclu-sief maaien verschillende reacties op: sommige inwoners waarderen de toegenomen biodiversi-teit en de natuurlijke uitstraling, terwijl anderen het als een rommelig geheel ervaren.

Naast de grotere groengebieden spelen ook specifieke groenelementen een belangrijke rol. Dit zijn bijvoorbeeld karakteristieke bomen, zoals de bloesembomen aan de Oranjestraat. Landschappelijke elementen met een hoge ecologische waarde, zoals bomen met hol-tes dienen als leefgebied voor spechten en vleermuizen. De ecologische waarde van deze elementen vraagt om een verdere uitwerking in een latere fase.

Oude Kerkhof

Gemeentelijke begraafplaats Meester Ponsteenlaan

Oranjestraat

Ronde Baron van Sternbachlaan

Ecologisch waardevol groen

Sommige wijken in de gemeente Hellendoorn hebben weinig openbaar groen, zoals in Nijverdalen het centrumgebied, de Wilhelminawijk ('rode dorp'), de Prinsessenwijk en het bedrijventerrein Het Lochter⁴. Deze gebieden scoren qua schaduw ondermaats. Dit draagt bij aan hitteproblemen, wateroverlast en een verminderde leefbaarheid. Dit maakt deze wijken minder weerbaar tegen klimaatverandering. Tegelijkertijd zijn er ook wijken met een zeer groen karakter. Dit komt voornamelijk door particulier groen, zoals in de Zeeheldenbuurt in Nijverdalen. Omdat particulier groen een grote invloed heeft op de uitstraling van woonstraten, kunnen trends zoals verharding van opritten en de afname van groene tuinen een bedreiging vormen voor het groene karakter van deze wijken.

De ontwikkeling van sportparken biedt kansen voor een integrale aanpak met aandacht voor groen, klimaatadaptatie en multifunctionaliteit. Kunstgrasvelden kunnen worden gecombineerd met waterberging en infiltratie, terwijl sportpark Groot Lochter door overcapaciteit mogelijkheden biedt voor biodiversiteit en recreatie.

Meervoudig ruimtegebruik, zoals de omzetting van natuurgras naar kunstgras, kan ruimte creëren voor groen of nieuwe sportfaciliteiten. Daarnaast kunnen slimme onderhoudsstrategieën, zoals gefaseerd beheer van bosplantsoenen, bijdragen aan een klimaatbestendige en biodiversere inrichting van de sportparken.

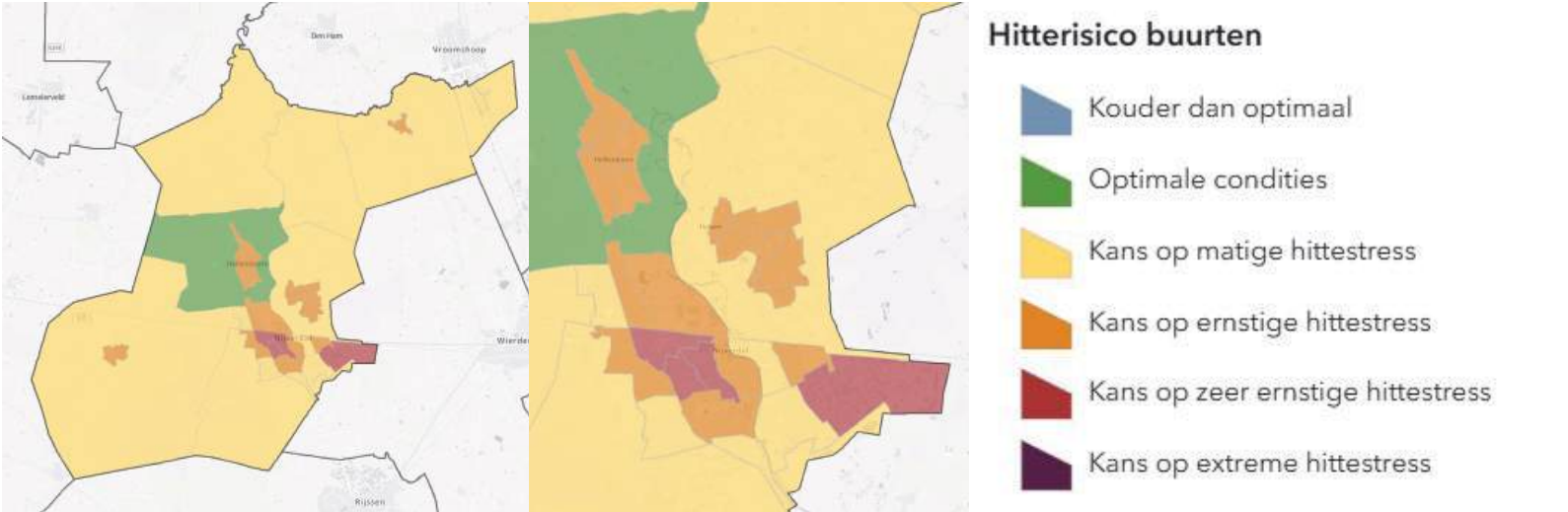
In bijlage 4.1 is een kaart met de huidige groenstructuren toegevoegd.

'Zorg voor oog voor de biodiversiteit. En neem bewoners daarin mee, super belangrijk om hittestress tegen te gaan.'

Quote inwoner gemeente Hellendoorn

⁴ Stichting Steenbreek (2025). Digitale Steenbreek-IVN Atlas Verdieping.

2.4 Beheer en onderhoud

In het groenbeheer wordt gewerkt op basis van beeldkwaliteit via de beeldmeetlatten van Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2023 (KOR) CROW⁵: dit bepaalt hoe netjes en verzorgd de groenvoorzieningen zijn. Hoe hoger het niveau (beeldkwaliteit A), hoe verzorgder en netter het groen erbij ligt. Dit vergt echter een grotere beheerinspanning en leidt tot hogere onderhoudskosten.

In het centrumgebied is A-niveau vastgesteld, het groen ligt er zeer netjes en verzorgd bij; gazon en hagen zijn strak geschoren; er is weinig onkruid in de plantvakken en er is nagenoeg geen zwerfvuil. In de woonwijken en parken is B-niveau vastgesteld. Het groen ligt er verzorgd bij; hier is wat onkruid toegestaan, gras is iets langer en af en toe ligt er zwerfvuil in een plantvak.

Huidige groenkwaliteit

De kwaliteit van het groen in Hellendoorn staat onder druk. Hoewel de gemeente streeft naar een beeldkwaliteit op niveau B, wordt in veel gevallen niveau C behaald. Dit komt deels doordat veel plantvakken in de gemeente kale plekken hebben of zijn overwoekerd door storingskruiden die moeilijk te beheren zijn.

Daarnaast zorgt het beheer op basis van beeldbestekken ervoor dat onkruid deels mag blijven staan. Dit leidt tot verdere verspreiding. Tot slot speelt een tekort aan vervangingsbudget een rol bij het achterblijven van het onderhoud.

Daarnaast worden veel vakken als blokhaag onderhouden. Dit is een efficiënte onderhoudsmethode, maar zorgt voor een zeer uniform beeld en duidt op de verkeerde soort op de verkeerde plek.

Beeldbestek

In het GBP 2015 werd het werken met beeldbestekken ingevoerd om duidelijkheid te scheppen en meldingen over groenonderhoud te verminderen. In de praktijk mag daardoor een groot deel van wortelonkruiden, zoals haagwinde en kweekgras blijven staan. Dit leidt tot terugkerende problemen en dure renovaties. Deze methodiek heeft ook niet gezorgd voor een daling van meldingen. Het onderhoud voldoet vaak niet aan de verwachtingen van inwoners. Daarnaast is het tegenwoordig wenselijk de biodiversiteit te verhogen en daarom bepaalde onkruiden te laten staan vanwege hun bloei en/of voedselvoorziening voor insecten. Bij het werken met beeldbestekken leidt dit tot problemen, omdat de systematiek uitgaat van het verwijderen van alle onkruiden. Kortom het werken met beeldbestekken behoeft aanpassing.

⁵ CROW (2023). De Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (KOR).

 Waardegestuurd beheer	A+	A	B	C	 Verouderde beplanting
					
	Er is geen onkruid	Er is weinig onkruid	Er is in beperkte mate onkruid	Er is redelijk veel onkruid	
	Bedekking onkruid 0% per 100m2	Bedekking onkruid ≤20% per 100m2	Bedekking onkruid ≤30% per 100m2	Bedekking onkruid ≤40% per 100m2	
	Bedekking door resten 0% per 100m2	Bedekking door resten ≤20% per 100m2	Bedekking door resten ≤30% per 100m2	Bedekking door resten ≤40% per 100m2	
	Aantal hoger dan 30 cm 0 stuks per 100m2	Aantal hoger dan 30 cm ≤10 stuks per 100m2	Aantal hoger dan 30 cm ≤20 stuks per 100m2	Aantal hoger dan 30 cm ≤30 stuks per 100m2	

Maaibeleid en ecologisch beheer

Sinds begin 2000 passen we verschrallingsbeheer toe in enkele bermen binnen de kom, zoals de Helmkruidlaan en de Mozartlaan. Vanaf 2023 maaien we binnen de kom natuurinclusief. Dit betekent dat in de dorpskernen kleine gazons en intensief gebruikte grasvelden, zoals trapveldjes en speeltuinen, evenals de randen van kruidenrijke grasvelden wel regelmatig gemaaid worden (zie maaikaart Hellendoorn op de website). De grotere grasweides worden slechts enkele keren per jaar gemaaid met als doel biodiversiteit te stimuleren.

In het buitengebied werd in 2019 al gestart met natuurinclusief bermbeheer. Er wordt minder vaak en gefaseerd gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd om de kruidenrijkdom te bevorderen. Dit nieuwe maaibeleid heeft wisselende reacties opgeroepen. Sommige inwoners waarderen de toename van biodiversiteit, terwijl anderen het minder verzorgde uiterlijk als rommelig ervaren. Duidelijke communicatie over het doel en de voordelen van dit beleid blijft belangrijk. Het effect van deze aanpak moet de komende jaren goed worden gemonitord.

'Ik wil graag dat het onderhouden wordt, je kan niet alles maar laten groeien en bloeien.'

'Ik zou graag meer 'wildgroei' zien, minder kunstmatig aangelegde perken'

Quote inwoner gemeente Hellendoorn

Bloemrijke berm

Bloemen in gazon

Ruig gras

Bomenbeheer

Het bomenonderhoud heeft in het verleden achterstanden opgelopen. Daarom is in 2018 een nieuw onderhoudsplan gestart. Om herhaling te voorkomen, wordt nu gewerkt met een vijfjaarlijks onderhoudsplan. Dit structurele onderhoud zorgt voor een veiligere en gezondere bomenstructuur in Hellendoorn.

In het verleden zijn bomen regelmatig geplant op ongeschikte locaties. Dit heeft geleid tot problemen zoals wortelopdruk en overhangend takken. Bomen hebben zowel boven- als ondergronds voldoende ruimte nodig. Ontbreekt dit, dan ontstaan hoge beheerkosten, meer meldingen en extra inzet van de onderhoudsploeg (WRV-ploeg). De redenen zijn ingroeiende wortels in rioleringen, opdruk en verzakkingen van verhardingen. Daarnaast zijn vaak boomsoorten gekozen die niet passend waren voor de locatie. Denk aan kleine bomen op plekken waar grote bomen beter tot hun recht zouden komen en andersom.

Langs wegen die binnenkort worden gerenoveerd en door impact van netverzwaring, staan grote bomen die extra zorg nodig hebben om aftakeling en uitval te voorkomen. Toezicht op (graaf)werkzaamheden rondom bomen is essentieel. Beschadiging van wortels kan de stabiliteit van bomen aantasten. Ook de kans op omwaaien wordt zo vergroot. Om deze problemen structureel aan te pakken, is het noodzakelijk boomlocaties in kaart te brengen en projectmatig samen te werken met de civiele sector. Per situatie wordt beoordeeld of de groeiplaats kan worden beschermd, eventueel verbeterd en in uiterste geval herplant naar een geschiktere locatie.

Toezicht op werken in en rond het groen

Risico op wortelschade

Beschikbare financiële middelen

Het huidige budget voor het dagelijks beheer is voldoende om de afgesproken beheerkwaliteit te realiseren binnen het bestaande groenareaal. Echter, voor 2026 voorzien wij een toename van het areaal. Om dit op te vangen, wordt een autonome ontwikkeling voor 2026 aangevraagd. Vervolgens wordt jaarlijks beoordeeld of de beheerbudgetten moeten worden aangepast aan de groei. Indien nodig, wordt dit meegenomen in de autonome ontwikkelingen.

Een grotere uitdaging is het ontbreken van een structureel vervangings-investeringsbudget. Dit tekort is duidelijk zichtbaar in de huidige staat van het groen, vooral in woonwijken. Momenteel wordt groen als exploitatie gezien. Hierdoor zijn er geen structurele vervangingsbudgetten. Zonder tijdige vervanging is het niet mogelijk om groen duurzaam in stand te houden. Dit leidt tot achterstallig onderhoud, verruiging en uiteindelijk kapitaalvernietiging. Hierdoor is renovatie op veel plaatsen noodzakelijk.

Bomen en beplanting zijn kapitaalgoederen, vergelijkbaar met bebouwing, riolering of verharding. Hiervoor is periodiek groot onderhoud en vervanging nodig. Hoewel het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) openbaar groen en bomen als kapitaalgoederen beschouwt, wordt hierop nu niet afgeschreven in de begroting. Een goede inventarisatie van de vervangingsopgave is essentieel om de benodigde budgetten te bepalen en beschikbaar te stellen. Op basis van deze inventarisatie moeten renovatie- en vervangingsbudgetten worden aangevraagd.

Personele bezetting

Het groenareaal groeit en daarnaast worden er hogere eisen aan het groen gesteld. De vraag is of de huidige personele bezetting groot genoeg is om alle uitdagingen aan te gaan.

Operationeel beheer

Het beheer en onderhoud van openbaar groen vraagt om een vernieuwde aanpak. Per locatie wordt gekeken naar de meest geschikte maatregelen op het gebied van klimaat, duurzaamheid en biodiversiteit. Daarnaast groeit de behoefte aan het vastleggen van (beheer)gegevens om te monitoren of de genomen maatregelen het gewenste effect hebben. Dit vereist goed databeheer en oog voor de uitvoering. Op dit moment is hiervoor bij de beheerders onvoldoende capaciteit. Door het inzetten van een operationeel beheerder zorgen we voor een goede uitvoering van de beleidsdoelen in de praktijk. De huidige beheerders kunnen het databeheer dan professionaliseren en goed bijhouden.

Toezicht op werken in en rond groen

Ook het toezicht op uitbesteed werk schiet tekort. Kwaliteitsafspraken worden niet altijd nageleefd. Dit leidt tot problemen zoals schade aan bomen, onjuiste plantsituaties, verkeerde grondlevering en het niet behalen van onderhoudsnormen. Daarnaast is er onvoldoende toezicht op (graaf)werkzaamheden rondom bomen. Dit levert risico's op voor boomgezondheid en veiligheid.

Participatie

Bewoners willen steeds vaker meedenken over het groen in hun directe omgeving. Dit leidt tot meer variatie in wensen en uiteenlopende meningen. Waar de ene bewoner overlast ervaart van bomen, koestert een ander juist de aanwezigheid van groen. Groen en bomen roepen emoties op en zorgen daardoor steeds vaker voor discussie en commotie. Daarnaast zijn inwoners mondiger geworden en nemen ze vaker initiatief om zelf met groen aan de slag te gaan. Dit vraagt om extra communicatie, begeleiding en afstemming. De toegenomen betrokkenheid maakt participatie rondom groenbeheer steeds complexer en tijdsintensiever. Ook andere opgaven binnen het groenbeheer vragen aandacht. De beschikbare tijd hiervoor is beperkt. De Omgevingswet legt bovendien een grotere nadruk op participatie. Structurele aandacht, begeleiding en extra kennis op dit gebied zijn noodzakelijk. Op dit moment wordt bewonersparticipatie nog beperkt en tussendoor uitgevoerd, zonder prioriteit. Om inwoners effectief te betrekken bij groenbeheer is structurele capaciteit nodig.

'Ik zie steeds meer beplanting die niet alleen functioneel (qua onderhoud) is maar ook mooi en goed voor de omgeving. Het zou mooi zijn als we daar als burgers ook een bijdrage aan kunnen leveren.'

'Te veel nadruk op het centrum en veel te weinig onderhoud in de wijken'

Quote inwoner gemeente Hellendoorn

Zorg voor flora en fauna

Er ligt een grote opgave, zowel vanuit het Klimaatakkoord als vanuit het college, om biodiversiteit te stimuleren. Om dit te bereiken is specifieke kennis noodzakelijk voor de implementatie, monitoring en, waar nodig, begeleiding en advisering. Daarnaast is deze kennis essentieel om te voldoen aan de Omgevingswet en de bescherming van flora en fauna te waarborgen. Dit gebeurt door het structureel uitvoeren van flora- en faunachecks. Hiervoor is een ecoloog of een opgeleide medewerker nodig. Deze functie staat nu in het collegeprogramma, maar moet structureel geborgd worden.

Uitvoering groenbeheer

Door de jaarlijkse groei van het groenareaal is binnen nu en tien jaar zeker twee extra fte nodig om deze uitbreiding te beheren. Tegelijkertijd leidt de pensionering van ervaren medewerkers tot een verlies aan vak- en terreinkennis. Dit zet de kwaliteit van beheer en onderhoud onder druk. Daarnaast krimpt de groenploeg van de buitendienst door een afname van beschikbare medewerkers vanuit de sociale werkvoorziening. Dit brengt extra uitdagingen met zich mee voor het uitvoeren van het groenbeheer. Dit kan uiteindelijk resulteren in een uitbreiding van medewerkers binnen de buitendienst. In een later stadium zal worden berekend hoeveel extra medewerkers hiervoor nodig zijn.

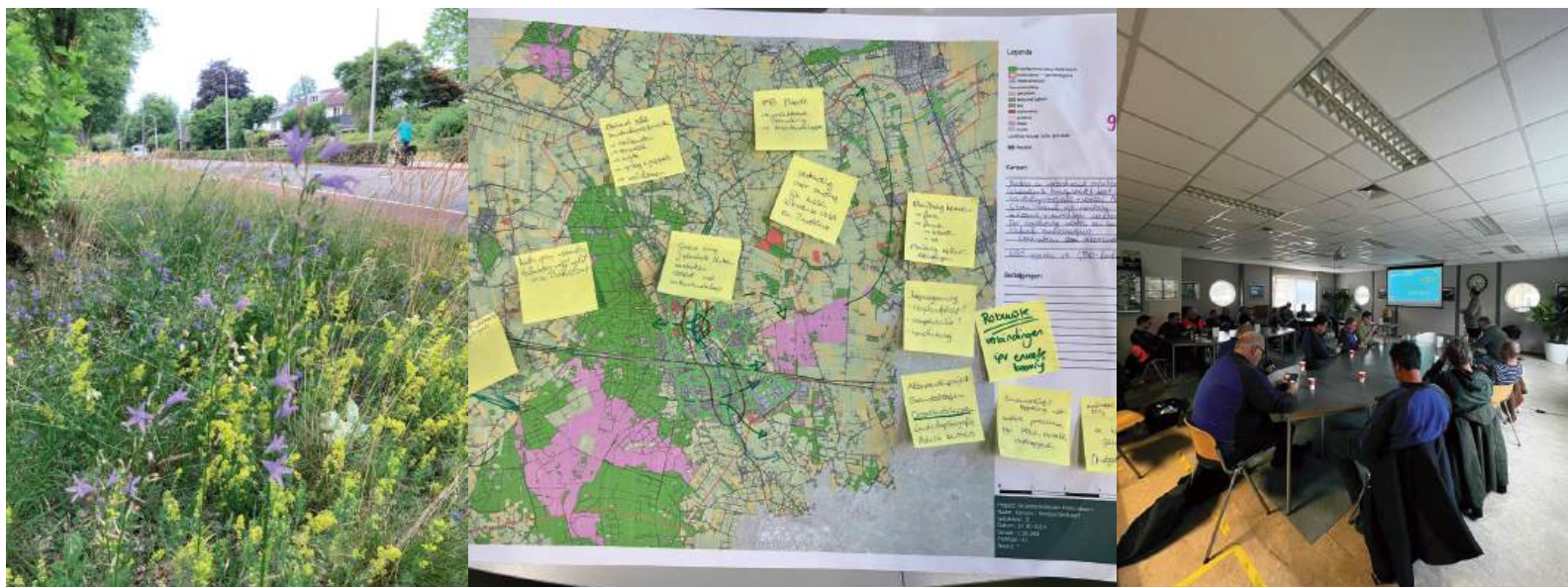
2.5 Waardering en betrokkenheid van inwoners en lokale groene partijen

De waardering en aandachtspunten van inwoners en andere belanghebbenden over het groen zijn actief opgehaald. Inwoners van Hellendoorn waarderen het groen in de gemeente overwegend positief. Dit is vooral vanwege de diversiteit aan planten en de aanwezigheid van wilde bloemen.

Om de waardering van de bewoners te inventariseren, is er een enquête uitgezet. Uit deze enquête blijkt dat 55% van de respondenten tevreden is. Het onderhoud wordt als bepalend ervaren voor de aantrekkelijkheid van het groen. Er bestaan zorgen over het maaibeleid; sommige inwoners pleiten voor nog minder maaien langs wegen om insecten meer schuilgelegenheid te bieden, terwijl anderen juist een nettere uitstraling wensen.

Daarnaast is er een sterke wens voor minder bestrating en meer bomen en groen. Het valt bewoners op dat sommige wijken achterblijven in onderhoud vergeleken met het centrum. Hoewel velen vinden dat het groen in de gemeente steeds mooier wordt, ervaart 25% van de inwoners het onderhoud als onvoldoende, vooral in gebieden buiten het centrum in woonwijken zoals bijvoorbeeld de Kruidenwijk.

De groene werkgroepen benadrukken verschillende verbeterpunten. Als voorbeeld noemen zij de behoefte aan vastgelegde groennormen om verwijderde groenstructuren te compenseren. Ook willen zij een duidelijke aanpak voor invasieve soorten zoals de Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups. Ook het up-to-date houden van de waardevolle bomenkaart en het versterken van ecologische verbindingen, zoals langs de Regge, worden als belangrijke opgaven gezien. Verder wordt gepleit voor regelmatige evaluaties van het groenbeleid, bredere betrokkenheid van belanghebbenden en monitoring van ecologisch beheer in bermen om de effectiviteit ervan te waarborgen. De samenvatting van de aandachtspunten van de inwoners is te lezen in bijlage 3.

2.6 Belangrijkste aandachtspunten

De afgelopen jaren zijn er belangrijke stappen gezet binnen het groenbeleid van Hellendoorn, maar verschillende uitdagingen blijven bestaan. Hieronder volgen de belangrijkste knel- en aandachtspunten, onderverdeeld per thema.

Beleid en uitvoering

De uitvoering van het vorige groenbeleid kende beperkingen door het ontbreken van een actueel uitvoeringsprogramma en structurele middelen. Dit plan biedt een duidelijk kader om beheer en inrichting van het groen meer planmatig, consistent en toekomstgericht aan te pakken.

Slagkracht en continuïteit

Sinds 2017 ontbreekt een uitvoeringsprogramma en financiële middelen. Het behoud en herstel van groen, evenals het verbeteren van verbindingen tussen groengebieden, is gestagneerd en heeft geen prioriteit heeft gekregen.

Versterken of herstel van de groenstructuren stagneert

Groen- en ecologische structuren behouden, versterken en barrières verminderen.

Groenbeheer zonder duidelijk beleid

Groenbeheer vond grotendeels plaats op basis van vakkennis en ervaring, zonder een breed gedragen koers. Het beleidsplan bood kaders, maar was door beperkte leesbaarheid en vindbaarheid nauwelijks richtinggevend. Beslissingen over beheer en inrichting werden vaak ad hoc genomen. Dit leidde tot inconsistente keuzes en onduidelijkheid.

Tegelijkertijd hebben medewerkers van de vakgroep groen altijd met toewijding gezocht naar de best mogelijke oplossingen binnen de beschikbare middelen. Zij hebben tenslotte passie voor het vak en voor biodiversiteit.

Financiële beperkingen

Er is geen structureel vervangingsinvesteringsbudget voor groen. Dit is duidelijk zichtbaar in de huidige staat van groenvoorzieningen, met name in woonwijken. Dit leidt tot achterstallig onderhoud, vervuiling en uiteindelijk kaptaalvernietiging. Renovatie op veel locaties is noodzakelijk. Daarnaast hebben beperkte budgetten en bezuinigingsrondes ertoe geleid dat groen binnen projecten onvoldoende prioriteit en middelen kreeg.

Bewonersparticipatie

De betrokkenheid van inwoners bij het groen is momenteel beperkt, omdat we dit nu niet faciliteren. Maar er ontstaan steeds meer initiatieven waarin bewoners een actieve rol willen spelen. Een integrale en gestructureerde aanpak van participatie is nodig om dit beter te faciliteren. Om bewoners actiever te betrekken bij groenonderhoud en nieuwe initiatieven, is structurele capaciteit en specifieke expertise vereist.

Monitoren en evalueren

Om te bepalen of de juiste maatregelen worden genomen om biodiversiteit te stimuleren en de gewenste groen kwaliteit wordt bereikt, is het essentieel het effect van het beleid en beheermaatregelen te monitoren. Daarnaast moet worden geëvalueerd of het resultaat in verhouding staat tot de beoogde visie en de groenprogramma's.

Onderhoud en beheer

Beheerkwaliteit en beeldbestekken geïntroduceerd in het vorige beleidsplan, sluiten niet goed aan bij de biodiversiteitsdoelen en bieden onvoldoende duidelijkheid voor inwoners. De aanpak hiervan moet worden verbeterd om ecologisch beheer en een aantrekkelijk straatbeeld beter te combineren. Momenteel wordt vaak beeldkwaliteit niveau C behaald in plaats van het gewenste niveau B. Dit leidt tot klachten over onderhoud en uitstraling. Daarnaast zorgt het beheer op basis van beeldbestekken ervoor dat onkruid deels mag blijven staan. Dit leidt tot verdere verspreiding.

Toename groenareaal

Door woningbouwontwikkelingen en de uitbreiding van groen met onderhoudsniveau A groeit het groenareaal en de beheerinspanning verder. Deze toename wordt nu niet jaarlijks meegenomen bij autonome ontwikkelingen.

Maaibeleid

Het sinds 2023 aangepaste natuurinclusieve maaibeleid binnen de bebouwde kom heeft wisselende reacties opgeroepen. Sommige inwoners waarderen de ecologische winst, terwijl anderen de uitstraling als rommelig ervaren. Betere communicatie en monitoring zijn nodig voor draagvlak en kennis over de effectiviteit van groenbeheer met oog voor biodiversiteit.

Renovatie van groen

Veel plantvakken zijn verouderd en toe aan vernieuwing. Gefaseerde renovatie met geschikte beplanting draagt bij aan efficiënter beheer, een aantrekkelijke openbare ruimte en versterking van biodiversiteit.

Groen in en rond ontwikkelingen

Groen heeft bij ruimtelijke ontwikkelingen niet altijd de juiste plek of prioriteit gekregen. Dit plan stelt duidelijke groennormen en richtlijnen, zodat nieuw groen toekomstbestendig is en beter aansluit op bestaande structuren.

Groennormen

Er is noodzaak voor richtlijnen en normen om bij ontwikkelingen richting te kunnen geven en mee te worden genomen in het algemene afwegingskader.

Aanplant van nieuw groen/bomen

In het verleden zijn bomen vaak op ongeschikte locaties geplant. Dit leidt tot problemen zoals wortelopdruk en onvoldoende groeiruimte. Voldoende groeiruimte en goede soortkeuze afgestemd op groeiplaats helpen deze problemen te voorkomen.

Directievoering en toezicht

De capaciteit voor directievoering en toezicht op uitbesteed werk is momenteel onvoldoende. Hierdoor worden kwaliteitsnormen niet altijd gehaald en ontbreekt controle op graafwerkzaamheden rondom bomen. Dit brengt de vitaliteit en veiligheid van het groen in gevaar.

Biodiversiteit

De biodiversiteit staat onder druk en vraagt om een gerichte aanpak. Dit plan zet in op meer variatie in beplanting, ecologische expertise en natuurinclusief beheer om de leefomgeving veerkrachtiger en soortenrijker te maken.

Meer variatie in groen

Momenteel is er weinig variatie in het groen. Op kleine schaal wordt dit langzaam aangepast. Een diversiteit aan boom- en plantensoorten draagt bij aan biodiversiteit, klimaatbestendigheid en een aantrekkelijke leefomgeving. Klimaatadaptieve en locatiegeschikte soorten versterken een robuuste groene omgeving en bieden jaarrond voedsel en schuilgelegenheid voor insecten, vogels en kleine zoogdieren.

Ecologische expertise

Structurele borging van ecologische expertise is noodzakelijk om te voldoen aan de Omgevingswet en om natuurbescherming te versterken. De inzet van een ecooloog is essentieel om ervoor te zorgen dat groenbeheer en natuurbeheer aansluiten bij de ambities voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Het Bloevenpark in Hellendoorn, biodiversiteit en spelen gaan hier hand in hand.

De waarden van groen

Groen is van waarde: het gevarieerde landschap, de Regge en het groen in dorpen en wijken maken onze gemeente tot een fijne plek om te wonen. Groen is onmisbaar voor een gezonde, leefbare en toekomstbestendige gemeente. Het verrijkt ons dagelijks leven op veel manieren:

Gezondheid: Groen vermindert stress, stimuleert beweging, verbetert de luchtkwaliteit en maakt de omgeving koeler. Dit draagt bij aan een gezonde leefstijl en sociale ontwikkeling.

Klimaat: Groen helpt tegen hitte, vangt regenwater op en slaat CO² op. Zo maken we onze leefomgeving klimaatbestendig.

Biodiversiteit: Planten en dieren vinden voedsel en leefruimte in het groen. Verbindingen tussen groengebieden versterken de natuur in en rond de dorpen.

Identiteit: Groen bepaalt het karakter van onze dorpen, benadrukt de cultuurhistorie en maakt plekken herkenbaar.

Economie: Groen verhoogt de waarde van woningen, trekt toeristen en ondernemers aan, en verlaagt zorgkosten.

Beleving: Groen nodigt uit tot recreatie, ontspanning en genieten van seizoenen.

Leefbaar & Betrokken: Groen verbindt mensen. Het biedt ruimte voor ontmoetingen, initiatieven en versterkt de betrokkenheid bij de eigen leefomgeving.

3. De groenvisie en groenprogramma's

Om in de komende jaren verantwoorde keuzes te maken, biedt dit Groenbeleidsplan een kader met zorgvuldig afgewogen doelstellingen en concrete groenprogramma's. De volgende visie op groen is hierbij leidend:

De gemeente Hellendoorn streeft naar groene, klimaatbestendige dorpskernen, waarbij de groene kwaliteiten en de biodiversiteit worden behouden en versterkt waar nodig.

Deze visie vormt de basis voor een toekomstbestendig Hellendoorn, waarin groen bijdraagt aan een prettige en gezonde leefomgeving voor alle inwoners. We behouden, versterken en verbinden het groen en ontwikkelen het verder waar mogelijk. Dit doen we niet alleen, maar samen met inwoners en andere betrokkenen. Ons doel is dorpsgroen dat klimaatadaptatie en biodiversiteit versterkt en efficiënt wordt beheerd. Groen versterkt niet alleen de ruimtelijke kwaliteit, maar ook de leefbaarheid door ruimte te bieden voor beweging, ontspanning en sociale ontmoetingen.

Om deze visie in de komende 10 jaar te verwezenlijken, zijn concrete groenprogramma's opgesteld. Deze vier programma's bieden heldere richting en focus en zorgen ervoor dat de visie van dit groenbeleidsplan stap voor stap doelgericht wordt gerealiseerd. Deze zijn:

- Basis op orde
- Samenhangende groenstructuur
- Uitnodigende groene woonomgeving
- Groen doen we samen

Basis op orde

Samenhangende groenstructuur

Uitnodigende groene woonomgeving

Groen doen we samen

Basis op orde

Renovatie van verouderd groen

Opstellen beheerplannen

Bomenbestand vitaal houden

Vernieuwde beheeraanpak

Evalueren en monitoren maaibeleid

Voldoende capaciteit en expertise

3.1 Programma: Basis op orde

Groen speelt een essentiële rol in de leefomgeving van de gemeente Hellendoorn. Het draagt bij aan meer biodiversiteit, helpt wateroverlast en hittestress te beperken en bevordert een gezonde, aantrekkelijke woonomgeving. Daarnaast versterkt het het groene karakter van de dorpen en biedt het ruimte voor ontspanning, recreatie en ontmoeting.

Basis op orde

Om iedere inwoner een prettige woonomgeving te bieden is het van belang dat de groene woonomgeving goed wordt beheerd en onderhouden. Momenteel oogt het groen op sommige plekken niet aantrekkelijk, het is verouderd en niet goed te beheren. Daarnaast roept het natuurinclusief maaien verschillende reacties op. Ook zijn de financiële middelen beperkt. Kortom, de basis is nog niet op orde.

Om dit te verbeteren is inzicht nodig in het actuele areaal, een toereikend budget voor beheer, onderhoud en de renovatie van verouderde groenvakken. Het personeelsbestand moet op peil gebracht worden en behouden met vakinhoudelijke kennis, zowel in de binnen- als buitendienst. Daarnaast groeit de behoefte aan beter vastleggen van beheerdata om te monitoren of de genomen maatregelen het gewenste effect hebben.

Basis op orde brengen doen we door de volgende maatregelen:

- Renovatie van verouderd groen;
- Opstellen beheerplannen;
- Bomenbestand vitaal houden;
- Vernieuwde beheeraanpak;
- Evalueren en monitoren maaibeleid;
- Voldoende capaciteit en expertise.

Concreet resultaat groenprogramma

Basis op Orde:

1. Na 10 jaar is de basis op orde.
2. Jaarlijks 10% verouderd groen vervangen.

Het beheer en onderhoud van openbaar groen vraagt om een vernieuwde aanpak. Hierbij wordt per locatie gekeken naar de meest geschikte maatregelen voor het stimuleren van biodiversiteit, het bevorderen van wateropname en het creëren van schaduwplekken. Dit legt de basis voor een programmatische en planmatige uitvoering van het groenbeheer; met een heldere visie die richting en kaders biedt. Beslissingen over beheer en inrichting leiden zo tot consistente keuzes en continuïteit.

Om dit te bereiken is een renovatieplan noodzakelijk en zijn actuele beheerplannen vereist, zowel voor de inhoudelijke sturing als voor de financiële verantwoording en borging. Een structureel vervangingsbudget en een renovatiecyclus zorgen voor tijdige vernieuwing van het groen in de openbare ruimte. De leefomgeving blijft zo aantrekkelijk en functioneel. Monitoring en evaluatie van de huidige situatie garanderen de instandhouding van de groen kwaliteit, ondersteund door efficiënt databeheer en voldoende beheerbudget. Zo zorgen we ervoor dat de basis op orde komt.

Renovatie van verouderd groen

In veel delen van de gemeente moet verouderde beplanting vervangen worden door nieuwe beplanting. De renovaties worden gefaseerd uitgevoerd. We stellen hiervoor wijkrenovatie plannen op. Het beheer wordt efficiënter en de openbare ruimte oogt gevarieerder en aantrekkelijker. Een renovatiecyclus wordt geïntroduceerd. Jaarlijks wordt een deel van het totale groenareaal vervangen. Hiervoor is een structureel jaarlijks vervangingsbudget noodzakelijk (zie financieel kader). Op basis van een technische inspectie wordt bepaald waar en hoeveel er jaarlijks vervangen moet worden en wat dat kost.

Opstellen beheerplannen

Om groenbeheer effectief en gestructureerd uit te voeren, is het naast een meerjarenprogramma essentieel om een meerjarige onderhoudscyclus vast te leggen in beheerplannen en jaarlijkse uitvoeringsplannen. Dit geldt niet alleen voor het onderhoud van bomen en groen, maar ook voor bijvoorbeeld begraafplaatsen en sportparken en de bestrijding van invasieve exoten. Het opstellen van beheerplannen voor bomen en het openbaar groen heeft de grootste prioriteit.

Voor een planmatig beheer zijn actuele beheergegevens essentieel. Ze vormen namelijk de basis voor de beheerplannen. Het actueel houden en analyseren verdient meer aandacht.

Daarnaast is het uitvoeren van onze beheerdoelen en het monitoren hiervan belangrijk, zo borgen we het ook in de praktijk. Door een operationeel beheerder aan te stellen, zorgen we voor een effectieve uitvoering van het beleid in de praktijk. De huidige beheerders kunnen zich dan richten op het professionaliseren van het databeheer.

Renovatie groen

Bomenbestand vitaal houden

Het vitaal houden van het bomenbestand begint met voldoende groeiruimte, zowel boven- als ondergronds. Bomen die in het verleden op ongeschikte locaties zijn geplant, veroorzaken problemen zoals wortelopdruk en overhangend groen. Dit leidt tot hogere beheerkosten. Waar mogelijk worden deze bomen voorzien van groeiplaatsverbetering of, indien noodzakelijk verplant of opnieuw aangeplant. Nieuwe aanplant gebeurt volgens het principe van de juiste boom op de juiste plaats⁶ afgestemd op de beschikbare groeiruimte en toekomstige ontwikkelingen.

Aanplanten van een grotere variatie aan boomsoorten passend bij de lokale omgeving en bodemgesteldheid, leidt ook tot een vitaler en gezonder bomenbestand dat beter bestand is tegen ziekten en plagen. Ook bevordert het de toename van biodiversiteit. Dit vraagt om meer sturing op de variatie van boomsoorten en cultivars in de toekomst.

Bestaande bomen met een hoge ecologische of beeldbepalende waarde krijgen extra bescherming om hun lange levensduur te waarborgen. Dit vraagt om meer sturing op de variatie van boomsoorten en cultivars in de toekomst.

Om de levensverwachting van bomen te optimaliseren, worden ze geclassificeerd in categorieën van 15, 30, 60 jaar of monumentaal. Op basis hiervan worden de benodigde groeiplaatsomstandigheden bepaald. Dit gebeurt volgens de richtlijnen van het Handboek Bomen en het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR). Deze classificatie wordt vastgelegd in het beheersysteem en vormt de basis voor inrichtingsplannen binnen de openbare ruimte.

Waardevolle boom

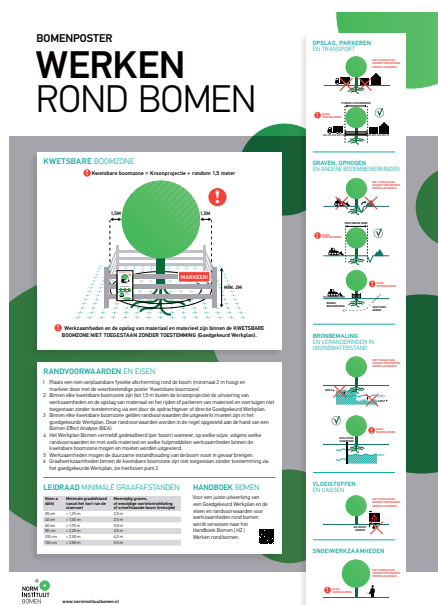
⁶ Norminstituut Bomen (2022). Handboek Bomen.

Boombescherming en toezicht bij werkzaamheden is essentieel. Volgens de richtlijnen van de bomenposter “Werken rond bomen” wordt schade voorkomen door duidelijke richtlijnen en actief toezicht; vooral bij graafwerkzaamheden rondom nutsvoorzieningen.

Om dit te waarborgen wordt een duidelijke bomenleidraad opgesteld die als basis dienen voor inrichtingsplannen binnen de openbare ruimte.

Vernieuwde beheeraanpak

Het groenonderhoud in Hellendoorn wordt momenteel grotendeels uitgevoerd volgens de landelijke beeldsystematiek van het CROW: beeldbestek. In de afgelopen jaren is echter gebleken dat deze systematiek leidt tot verdere verspreiding van storingsgevoelige onkruiden en sluit niet aan bij de huidige inzichten. In plaats van uitsluitend beeldgestuurd beheer, waarbij vaste kwaliteitsnormen worden gehanteerd, worden nu ook keuzes gemaakt die gericht zijn op het stimuleren van biodiversiteit en het ondersteunen van waterabsorberende maatregelen.

Op dit moment ligt de focus op het aanpassen van de traditionele werkwijze om kansen voor biodiversiteitsverhoging te benutten en bladval te laten liggen waar dat mogelijk is. De verdere uitwerking van waardegestuurd beheer gaan we verkennen.

Evalueren en monitoren maaibeleid

Het maaibeleid wordt afgestemd op het versterken van biodiversiteit en effectief groenbeheer. Door monitoring en evaluatie worden de ecologische en ruimtelijke kwaliteit geoptimaliseerd. Binnen de kaders van de Omgevingswet worden flora- en faunacheck uitgevoerd om natuurwaarden te beschermen en negatieve effecten van beheermaatregelen te voorkomen. Heldere communicatie en voorlichting vergroten het draagvlak en de betrokkenheid van inwoners. Dit zorgt voor een breder begrip van het beleid en stimuleert actieve participatie bij het behoud en de ontwikkeling van een natuurinclusieve en toekomstbestendige leefomgeving.

Voldoende capaciteit en expertise

Om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het groen op orde komt en blijft, is het belangrijk om ons personeelsbestand op peil te brengen en te houden. Door het gegroeide areaal en de toenemende ambities en complexe opgaven is er een duidelijke behoefte aan uitbreiding van het personeelsbestand met vakbekwaam personeel. In de huidige krappe arbeidsmarkt is het vinden en behouden van deze medewerkers een uitdaging. Structurele borging hiervan is essentieel om onze groenvisie waar te maken. Met extra financiële middelen kunnen we gericht investeren in het aantrekken van een aantal vakspecialisten die noodzakelijk zijn. Dit omvat een toezichthouder groen, een eco-loog en een operationele beheerder en het behouden van voldoende medewerkers in de buitendienst.

Deze functies zijn cruciaal om het groenbeheer planmatig en effectief uit te voeren. Bovendien zijn ze cruciaal om data en ecologische inzichten te benutten bij besluitvorming. Alleen met deze personele versterking kan het groenbeheer op orde worden gebracht én duurzaam worden onderhouden. Dit draagt bij aan een leefbare en toekomstbestendige omgeving. Daarnaast is opleidingsbudget voorzien om onze kennis op peil te brengen en houden.

Behouden en versterken van een samenhangende groenstructuur

De groenstructuurkaart vaststellen

Versterken van de ecologische verbindingen

Revitalisering van parken

Verbeteren van het leefgebied voor de Hellendoornse Big Five

3.2 Programma: samenhangende groenstructuur

Een sterke en samenhangende groenstructuur bevordert de biodiversiteit en brengt de natuur dichterbij in de dorpen. Door groengebieden binnen de dorpskernen met elkaar te verbinden, ontstaat een netwerk dat als een groen weefsel tussen de bebouwing fungeert. Deze structuur biedt niet alleen ruimte voor natuur en biodiversiteit, maar draagt ook bij aan klimaatadaptatie, recreatie en de identiteit en herkenbaarheid van de dorpskernen.

Samenhangende groenstructuur

De groenstructuur van Hellendoorn wordt gevormd door de hoofdwegen met bomen of natuurrijke bermen, aangevuld met parken, begraafplaatsen, randen van sportvelden en bijzondere locaties. Dit zijn entrees, rotondes en waardevolle plekken met bijvoorbeeld monumentale bomen. Om de samenhangende groenstructuur te waarborgen, is deze vastgelegd in de groenstructuurkaart. Dit wordt een bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Hiermee borgen we behoud en bescherming van de belangrijkste groene verbindingen, groenstructuren en waardevolle groengebieden.

Behouden en versterken van een samenhangende groenstructuur doen we door:

- De groenstructuurkaart vaststellen;
- Versterken van de ecologische verbindingen;
- Revitalisering van parken;
- Verbetering van het leefgebied voor de egel, huismus, kikker, wilde bij en ree.

Concreet resultaat groenprogramma samenhangende groenstructuur:

1. Jaarlijks twee hoofdgroenstructuurstraten versterken;
2. Onze parken zijn in tien jaar gerevitaliseerd;
3. Jaarlijkse monitoring op de toename van de aanwezigheid van de egel, huismus, kikker, wilde bij en ree;
4. Jaarlijkse monitoring toename van biodiversiteit.

Dit biedt richting en kaders voor toekomstige ontwikkelingen en geeft inzicht in waar verbeterpunten nodig zijn. Zo zorgen we ervoor dat de huidige groenstructuur wordt beschermd, waar nodig wordt versterkt en verder kan worden ontwikkeld. De groenstructuurkaart vormt een concreet hulpmiddel om het dorpse karakter en de groene leefomgeving van Hellendoorn te behouden en te versterken. In bijlage 5 staan deze groenstructuurkaarten.

De groenstructuurkaart vaststellen

Door vast te leggen waar de groenstructuren zich bevinden en waar versterking of ontwikkeling nodig is, wordt de rol en bescherming van deze structuren duidelijk zichtbaar.

De woonstraten zijn nevenstructuren en bestaan vaak uit kleinere bomen of enkel plantvakken, deze staan niet op de kaart maar hebben wel waarde. Deze worden meegenomen in de wijkrenovatie plannen.

De groenstructuur, zoals vastgelegd op de visiekaart (zie bijlage 4.4 en 4.5), geeft inzicht in de waardevolle groene elementen. Deze moeten behouden, versterkt of verder ontwikkeld worden. Daarnaast biedt de kaart waardevolle informatie over locaties waar nieuwe groenstructuren kunnen worden toegevoegd. Ook wordt aangegeven welke parken en gebieden de komende jaren aandacht verdienen of aangepakt moeten worden. Met deze inzichten kunnen we gerichte prioriteiten stellen en acties ondernemen die aansluiten bij de ambities en groene doelen van de gemeente Hellendoorn.

In de knelpuntenkaart (zie bijlage 4.3) is met rode pijlen aangegeven welke groenstructuren versterking nodig hebben. Jaarlijks gaan we er twee aanpakken. De ene keer zal dit het terugbrengen van bomen in de straten zijn, de andere keer het vervangen of vitaliseren van bomen en beplanting omvatten. Dit zorgt voor een prettige en karakteristieke uitstraling van de dorpskernen.

Gebruik van de groenstructuurkaart

We gebruiken de groenstructuurkaart als basis voor al onze groene plannen en projecten, zoals de wijkrenovatie plannen, herinrichtingen en ruimtelijke ontwikkelingen. De groenstructuurkaart zal op wijkniveau verder worden uitgewerkt.

In het Omgevingsplan wordt de kaart opgenomen met duidelijke kaders voor de verschillende gebieden en elementen. Ruimtelijke initiatieven toetsen we aan de eisen uit de groenstructuur.

Voorbeelden van vergroening uit Visie Openbare Ruimte

In de beheerplannen nemen we duidelijke ontwikkelingsdoelen op voor de groenstructuren. Zo dient het als houvast voor de dagelijkse uitvoering. De kaart ondersteunt de keuzes voor ecologisch beheer. Op strategische locaties wordt biodiversiteit bevorderd en worden groene verbindingen gecreëerd. Begraafplaatsen en sportvelden die in de groenzones liggen, bieden bijvoorbeeld veel kansen voor ecologisch beheer. Na monitoring en inventarisatie van de biodiversiteit in het gemeentegroen kan nog beter worden vastgesteld waar ecologisch beheer daadwerkelijk effect heeft.

Versterken van ecologische verbindingen

Door de losse groene zones beter met elkaar te verbinden, ontstaan er twee ecologische verbindingen binnen de dorpskernen. In bijlage 4.2 zijn deze ecologische verbindingen weergegeven.

De eerste verbinding, de Groene Long, bestaat uit een samenhangend netwerk van bossen, het Reggedal, Landgoed Duivecate, Landgoed Eversbergbos, weilanden en drie begraafplaatsen. Deze ecologische verbinding is essentieel voor het verbinden van de natuurgebieden van de Sallandse Heuvelrug, het Reggedal en het Wierdense Veld. Gelegen tussen Hellendoorn, Hulsen/Kruidenwijk en Nijverdal, speelt deze groene zone een cruciale rol in het behoud van het natuurlijke en landschappelijke karakter van de gemeente.

Uitsnede groenstructuurkaart: Visiekaart

De tweede verbinding, de Groene Lijn Nijverdal-Zuid, begint op de Sallandse Heuvelrug en loopt via de historische es door Noetsele en het stedelijk gebied van Nijverdal. Het verbindt het Blokkenpark en kleinere groengebieden langs de Regge en bij bedrijventerrein het Lochter naar het Wierdenseveld. Deze groene verbinding is essentieel voor de biodiversiteit en waarborgt een aaneengesloten leefgebied voor flora en fauna.

Daarnaast biedt de Groene Lijn kansen voor recreatie en draagt deze bij aan de natuurlijke uitstraling van het stedelijk gebied. Daarnaast vervult de Regge een belangrijke groen-blauwe verbinding. Als een natuurlijke ader slingert de rivier door het landschap en verbindt natuurgebieden met elkaar. Deze waterloop versterkt de biodiversiteit door een gevarieerd leefgebied te creëren voor planten, dieren en insecten. De combinatie van water en groen draagt bij aan het natuurlijke karakter van de omgeving en biedt ruimte voor ecologische veerkracht. Deze zone is niet alleen van ecologisch belang, maar heeft ook een recreatieve waarde. Inwoners en bezoekers kunnen er genieten van activiteiten zoals wandelen en fietsen en ontspannen in een groene omgeving. Omdat wij de gebieden rond de Regge niet in beheer hebben zullen versterkingskansen hier altijd in gebiedsprocessen moeten plaatsvinden.

De twee ecologische verbindingen buiten de kernen worden nader uitgewerkt in het landschapsbeleidsplan en Omgevingsvisie. Voor het realiseren en versterken van deze ecologische verbindingen is de inzet van een ecooloog essentieel.

Revitalisering van parken

De revitalisering van het groen in parken zorgt ervoor dat de parken weer goed beheer kunnen en er weer fraai bij liggen. Momenteel is het groen in enkele parken op sommige plekken verouderd of versleten, waardoor het beheer lastiger wordt. Dit biedt de kans om de ecologische, recreatieve en landschappelijke waarde te versterken. Zo kunnen we nog meer genieten van onze parken.

Jaarlijks wordt er per dorpskern een park of natuurlijke zone verbeterd om de uitstraling te verbeteren, de biodiversiteit te vergroten en het gebruik te stimuleren. De parken die onder meer worden opgeknapt, zijn:

- Park de Blokken krijgt beter groenbeheer en meer biodiversiteit om de uitstraling en ecologische waarde te verhogen, met ruimte voor ontmoeting en ontspanning.
- Landgoed Doktersbos, Gagelmansven en de Jipkesbelt worden versterkt als onderdeel van de Groene Long, met ecologisch beheer en herkenbaarheid.
- Collenstaartpark wordt geoptimaliseerd vanuit ecologische en recreatieve invalshoeken.
- Geurenpark wordt opgeknapt om weer een aantrekkelijke groene ontmoetingsplek te worden, waar ruimte is voor rust en verblijf, zonder dat dit ten koste gaat van de gebruiksmogelijkheden voor evenementen.

Deze aanpak draagt bij aan een groenere, klimaatbestendige en leefbare omgeving. Parken sluiten beter aan op ecologische verbindingen en de behoeften van inwoners. We pakken dit integraal op, zodat ook de paden en waterhuishouding wordt meegenomen.

Verbeteren van het leefgebied voor de Hellendoornse Big Five

We sluiten ons aan bij de “Hellendoornse Big Five” uit het programma duurzaamheid: de egel, huismus, kikker, wilde bij en ree. Dit zijn veelvoorkomende dieren in de gemeente die de laatste jaren last hebben van het verlies van geschikt leefgebied. Ze zijn makkelijk te herkennen en daardoor goed te gebruiken in de communicatie over biodiversiteit met inwoners. We helpen deze dieren door de biodiversiteit te bevorderen en natuurvriendelijke plekken in het groen te creëren. Bij het groenbeheer houden we rekening met hun behoeften, zoals variatie in beplanting, schuilplaatsen en nestgelegenheden. We vermijden het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en kiezen voor gifvrije beplanting waar mogelijk. Zo maken we het groen niet alleen gezond voor de big five, maar ook voor andere dieren die afhankelijk zijn van een gevarieerd ecosysteem.

Het realiseren van een uitnodigende groene woonomgeving

Beschermen en uitbreiden
van groen en bomen

Groennorm instellen

Vergroening van groenarme gebieden

3.3 Programma: uitnodigende groene leefomgeving

Een uitnodigende groene leefomgeving is essentieel en draagt bij aan een gezonde leefomgeving voor alle inwoners. Groen versterkt het dorpskarakter en biedt ruimte voor ontspanning, recreatie en ontmoeting. Het stimuleert een actieve levensstijl, bevordert het welzijn van inwoners en versterkt de verbinding tussen mens en natuur. Om dit te realiseren, wordt ingezet op het behoud, versterken en vergroening. Dit is vooral van belang in groenarme versteende gebieden, waar weinig tot geen natuurlijke schaduw te vinden is.

**Uitnodigende
groene
woonomgeving**

De focus ligt op kwaliteit boven kwantiteit, waarbij bomen en beplanting voldoende ruimte krijgen om te groeien en de seizoenen zichtbaar en beleefbaar zijn. Bij reconstructies en nieuwe projecten wordt waardevol bestaand groen behouden en waar mogelijk uitgebreid. Diversiteit en variatie in beplanting zorgen voor een veerkrachtig en toekomstbestendig groen netwerk, waarbij zorgvuldig beheer en onderhoud de ecologische en esthetische waarde waarborgen.

Het realiseren van een uitnodigende groene woonomgeving doen we door:

- Beschermen en uitbreiden van groen en bomen;
- Groennorm instellen;
- Vergroening van groenarme gebieden.

Concreet resultaat groenprogramma uitnodigende groene woonomgeving:

1. Pilot vergroening uitgevoerd en de groenarme wijken zijn vergroend.;
2. 3-30-300 richtlijn wordt gehanteerd bij projecten en geëvalueerd;
3. Hoeveelheid m2 groen is gelijk gebleven of zelfs toegenomen;

Door bewoners, scholen en lokale organisaties actief te betrekken, groeit het draagvlak en de betrokkenheid bij het beheer van de groene leefomgeving. Educatie en samenwerking versterken het bewustzijn over het belang van groen. Dit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 4.4: Groen doen we samen.

Beschermen en uitbreiden van groen en bomen

De gemeente Hellendoorn streeft naar een groene leefomgeving waarin zowel de hoeveelheid als de kwaliteit van het groen behouden blijft en waar mogelijk toeneemt.

De 3-30-300-richtlijn⁷ dient hierbij als uitgangspunt: elke inwoner heeft zicht op minimaal drie bomen, woont in een wijk met ten minste 30% boomkroonbedekking en bevindt zich op maximaal 300 meter afstand van een groenvoorziening. Deze richtlijn is een hulpmiddel, geen vaststaand doel. De aanpak wordt afgestemd op de specifieke situatie en ontwikkeling van een gebied. Na twee jaar gaan we deze richtlijn evalueren.

Het totale groene oppervlak mag niet afnemen en wordt waar mogelijk uitgebreid. Dit wordt per project en per woonwijk nauwkeurig gemonitord. Ook het bomenbestand blijft op peil: wanneer bomen verdwijnen, worden ze gecompenseerd op een geschikte locatie of financieel door het instellen van een groenfonds waarmee bomen elders in de gemeente worden geplant.

⁷ Konijnendijk, C. (z.d.). 3-30-300 Regel. cobra-groeninzicht.nl/producten/330300-regel/

⁸ Snep, R.P.H. & Goossen, C.M. (2022). Groennormen in de stad en omgeving. Wageningen.

Groennorm instellen

Het instellen van een groennorm, waarbij minimaal 75 m² groen per woning wordt gehanteerd bij nieuwbouwplannen, is van groot belang voor de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van onze woonwijken. De wetenschappelijke onderbouwing van deze norm⁸ is duidelijk en sluit aan bij de aanbevelingen van organisaties zoals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Zij pleit voor een minimaal aantal vierkante meters groen per woning om de negatieve effecten van verstedelijking te verminderen.

Wadi met water

Door een groennorm van minimaal 75 m² per woning te implementeren, kunnen we niet alleen bijdragen aan de ecologische veerkracht van onze dorpen, maar ook aan de sociale en economische vitaliteit. Groene ruimte heeft een bewezen positieve invloed op het welzijn van mensen, verlaagt stress en bevordert lichamelijke activiteiten. Daarnaast speelt het een cruciale rol in het bevorderen van de biodiversiteit, door natuurlijke habitats te creëren voor verschillende planten- en diersoorten.

Vergroening van groenarme gebieden

Om groenarme wijken en gebieden te vergroenen, starten we met een pilot op bedrijventerrein 't Lochter. Dit dient als voorbeeld, waarna een groenarme wijk wordt aangepakt, zoals de Prinsessenwijk en Wilhelminawijk. In deze pilot wordt onderzocht welke maatregelen het meest effectief zijn om verharding te verminderen en groen toe te voegen.

Vergroening gebeurt door overbodige verharding te vervangen door groen, bijvoorbeeld op pleinen en trottoirs, of door het aanleggen van ontmoetingstuinen. Waar mogelijk worden natuurvriendelijke oevers en wadi's gerealiseerd voor betere wateropvang en biodiversiteit. Ook wordt gekeken naar het planten van extra bomen in straten om verkoeling en schaduw te bieden. Tijdelijk braakliggende terreinen kunnen een groene invulling krijgen en parkeerplaatsen kunnen klimaatadaptiever worden ingericht. Dit gebeurt met materialen zoals grasklinkers om hittestress te verminderen en water beter te laten infiltreren. Daarnaast wordt ingezet op het vergroenen van schoolpleinen en het stimuleren van bewoners om hun eigen tuinen groener te maken.

Voorbeelden van vergroening groenarme straat in Daarlerveen

Groen doen we samen

**Ontwikkelen van een
participatie menukaart**

**Faciliteren en stimuleren
bewonersinitiatieven**

Educatie en bewustwording

Integrale samenwerking en benadering

3.4 Programma: Samen werken aan een groenere leefomgeving

Het vergroenen van de dorpskernen is een gedeelde verantwoordelijkheid. Omdat veel grond in particulier bezit is, is de betrokkenheid van inwoners en bedrijven essentieel. De gemeente speelt hierin een stimulerende en faciliterende rol en werkt samen met de gemeenschap aan een groene, duurzame leefomgeving. Tegelijkertijd vraagt dit ook om goede afstemming binnen de eigen organisatie. Alleen door samenwerking tussen inwoners, partners én de brede vakgroep groen kunnen we groenbeheer met oog voor biodiversiteit succesvol vormgeven.

Groen doen we samen

Inwoners krijgen de ruimte om actief bij te dragen aan deze vergroening, terwijl de gemeente ondersteuning biedt waar mogelijk. De mate van ondersteuning hangt af van de beschikbare financiële middelen en beleidskeuzes. Naast vergroening ligt de nadruk op het versterken van eigenaarschap en sociale samenhang. Via communicatie, educatie en participatie stimuleert de gemeente bewoners om verantwoordelijkheid te nemen voor het beheer van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door geveltuinen, groene gevels of het adopteren van boomspiegels.

Samen werken aan een groenere leefomgeving

- Ontwikkelen van een participatie menukaart
- Faciliteren en stimuleren bewonersinitiatieven;
- Informatie en educatie;
- Integrale samenwerking.

Concreet resultaat groenprogramma groen doen we samen:

1. Participatiemenukaart wordt in de praktijk toepast en gebruikt
2. Jaarlijks wordt er 1 bewonersinitiatief gefaciliteerd (bij financieel scenario Plus)
3. 1x in de 3 jaar vindt er een bewustwording actie plaats tbv stimuleren van de biodiversiteit en verwildering

Omdat elke situatie uniek is, blijft maatwerk essentieel. In samenspraak met bewoners en organisaties wordt bepaald wat haalbaar is, met heldere afspraken voor een duurzame en succesvolle aanpak.

Ontwikkelen van een participatie menukaart

We ontwikkelen een participatiemenu-kaart als hulpmiddel om inwoners en verenigingen op diverse niveaus en manieren bij groeninitiatieven te betrekken. Deze kaart biedt een overzicht van verschillende mogelijkheden waarmee bewoners actief kunnen meedenken en bijdragen aan vergroening. Dit kan variëren van kleine acties, zoals het onderhouden van een groenstrook of het planten van een boom, tot grotere initiatieven, zoals het opzetten van een buurtmoestuin.

Bewoners krijgen zo de kans om invloed uit te oefenen op de inrichting en het beheer van groenvoorzieningen in hun buurt. Dit bevordert niet alleen de kwaliteit van het groen, maar zorgt er ook voor dat bewoners zich gehoord voelen en hun wensen worden meegenomen in de plannen.

Ondersteunen en stimuleren van bewonersinitiatieven

De gemeente ondersteunt en stimuleert inwoners om actief bij te dragen aan het vergroenen en onderhouden van hun leefomgeving. Door hen te betrekken, groeit niet alleen het verantwoordelijkheidsgevoel, maar ontstaat er ook een grotere betrokkenheid bij het groen in de buurt.

Faciliteren en stimuleren bewonersinitiatieven

De gemeente faciliteert en stimuleert bewoners om actief bij te dragen aan het vergroenen en onderhouden van het groen in hun buurt. Hun betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel groeit hierdoor.

We ondersteunen kleine bewonersinitiatieven die bijdragen aan het welbevinden en welzijn van de inwoners, zoals het planten van bollen, een kleine buurttuin of eetbaar groen. Ook stimuleren we ontmoetingen tussen verschillende generaties. Daarnaast kunnen bij de Plus variant initiatieven zoals een groot buurtinitiatief worden ondersteund. Inwoners als groep krijgen de mogelijkheid om met een plan te komen voor het aanpakken van hun buurtgroen. De gemeente ondersteunt in het realiseren en onderhoud. Ons doel is om zowel het fysieke als mentale welbevinden van bewoners te bevorderen door middel van een groene en verbindende leefomgeving.

We liften mee met het verlenen van subsidies voor vergroening en wateropvang op eigen terrein, via het beleidsplan "Samen leven met water" en provinciale subsidies.

Adoptie boomspiegel

Buurtpark Fruithoek 't Nieveen

Wadi met water

Actie vergroenen voortuinen

Stimuleren groene tuinen

Onze tuincoaches

Educatie en bewustwording

Educatie en voorlichting spelen een cruciale rol in het inspireren en stimuleren van de jongere generatie. Jong geleerd is oud gedaan. We richten ons daarom op de jongste generatie en hun ouders. Door middel van actieve communicatie en bewustwordingscampagnes laten we zien hoe groen bijdraagt aan de groene, klimaatbestendige woonomgeving. Initiatieven zoals boomdeeldagen, de jaarlijkse Boomfeestdag en tuincoaches helpen om vergroening tastbaar te maken. Dit geldt ook voor het stimuleren van groene schoolpleinen.

Vergroening begint bij kennis en bewustwording en leidt uiteindelijk tot gedragsverandering. Het belang en de positieve impact van groen moeten vanzelfsprekender worden. Dit doen we door goede voorbeelden te tonen, succesvolle projecten zichtbaar te maken en kennis te delen. We maken duidelijk welke bijdrage groen levert aan de woonomgeving en welke mogelijkheden er zijn wanneer we samenwerken. Informatie, dialoog en samenwerking worden ingezet om draagvlak te creëren en vertrouwen te versterken in zowel het proces als het resultaat.

Om bewustwording over biodiversiteit verder te vergroten, wordt jaarlijks een bijzonder project uitgelicht bij keuze van het Plus scenario. Dit draagt bij aan een breder begrip van de waarde van groen en ondersteunt campagnes gericht op natuurlijke inrichting en duurzame ontwikkeling. Een voorbeeld is het aanleggen van een Vlinderidylle, zoals op het Leo ten Brinkepark.

Integrale samenwerking en benadering

Binnen de eigen organisatie geven we actief aandacht aan groenbeheer met oog voor biodiversiteit. De vakgroep groen speelt in op nieuwe inzichten en ontwikkelingen en neemt een lerende houding aan om de balans tussen ecologie en een verzorgd beeld te bereiken. De inzet van een operationeel beheerder is hierin een belangrijke schakel voor de praktische afstemming en uitvoering. Samenwerking is cruciaal – zowel met externe partijen zoals groenverenigingen en terreinbeheerders, als intern met collega's die werken aan thema's als klimaatadaptatie, gezondheid, spelen en sport.

Boomfeestdag

Boomdeeldag

4. Financieel kader: Investeren in groenbeheer

Om de ambities en doelstellingen voor de komende tien jaar te realiseren, is een duidelijke financiële strategie noodzakelijk. Met het basisscenario worden essentiële maatregelen uitgevoerd, zodat het groen en het groenbeheer behoorlijk op orde worden gebracht. Daarnaast is het mogelijk te kiezen voor het plus-scenario. Dit realiseert maximale impact door extra investeringen in ecologie, vergroening en participatie.

De beschikbare middelen zijn gekoppeld aan specifieke programma's en een uitvoeringsplan. Een flexibele aanpak blijft essentieel. Dit maakt het mogelijk om kansen te benutten, zowel binnen de gemeente als via samenwerking met provincie, terreinbeherende organisaties en inwoners. Co-creatie en het optimaal inzetten van subsidies spelen hierin een cruciale rol.

De ambitie is om een deel van de uitgaven in het groen als investeringsbudget in de begroting op te nemen. Financiering wordt zo minder kwetsbaar voor bezuinigingen. Groen als een volwaardige investering in de openbare ruimte wordt erkend. Op dit moment is echter nog niet duidelijk welke specifieke investeringen nodig zijn om de geplande groenrenovaties uit te voeren. Door middel van de actuele inspecties en technische inventarisatie zal de vervangingsbehoefte in kaart worden gebracht.

Vervolgens zal een meerjarenrenovatieprogramma worden opgesteld en zullen de benodigde investeringen voor de komende jaren duidelijk worden. Deze informatie zal worden opgenomen in het uitvoeringsplan. Tot die tijd worden de aangevraagde budgetten als exploitatiekosten geclassificeerd. Zodra er meer duidelijkheid is, kunnen deze budgetten worden omgezet in investeringsbudgetten.

De investeringen in dit plan zijn gericht op de groenambities. De reguliere beheer- en onderhoudsbudgetten vallen hierbuiten en zijn herijkt via zero-based begroten en worden bijgehouden in toekomstige beheerplannen.

4.1 Basis Essentiële Investerings in Groen

Het programma **basis op orde** richt zich op het waarborgen van de kwaliteit van de openbare ruimte door planmatig groenbeheer, het opstellen en actualiseren van beheerplannen en het vitaal houden van het bomenbestand. Dit programma is geen uitbreiding van beleid, maar een noodzakelijke inhaalslag om achterstallig onderhoud weg te werken en aan het IBOR-beleid te voldoen.

Om het openbaar groen duurzaam te beheren en toekomstbestendig te maken, wordt de exploitatie verhoogd en vervangingsinvesteringen opgeschaald.

Op 8 juli 2025 heeft de gemeenteraad van Hellendoorn het Groenbeleidsplan 2025–2035 vastgesteld. Gekozen is voor uitvoering van het basisscenario, inclusief de daarbij behorende financiële middelen. Daarnaast is uit het

plusscenario structureel 1 fte participatiebegeleiding toegevoegd om samenwerking met inwoners en organisaties te versterken.

Deze middelen worden ingezet voor onderhoud en beheer en het waarborgen van kwaliteit-sniveaus. Net als voor het voorbereiden op toekomstige uitbreidingen en het ondersteunen van groenprojecten met specialistisch advies.

Op dit moment is **€100.000** opgenomen in de begroting voor groenrenovaties, maar dit zal ontoereikend zijn voor alle wijken. Een inventarisatie zal vaststellen welk bedrag jaarlijks exact nodig is. Anticiperend hierop vragen we een budgetverhoging aan. Het renovatiebudget wordt gefaseerd verhoogd naar **€200.000** in **2029**. Om de uitbreiding van het groenareaal op te vangen en de kwaliteit te borgen, is binnen tien jaar een uitbreiding van **twee fte** in de groenploeg nodig. Dit wordt via autonome ontwikkelingen aangevraagd.

Grote uitbreidingen, zoals in de Willem-Alexanderstraat en Kuperserf, vereisen een A-niveau beheer, terwijl ook kleinere uitbreidingen uit de klimaatambities volgen. Daarnaast is extra personele capaciteit nodig: een **operationeel beheerder (1 fte)** en een **groene toezichthouder (0,5 fte)** voor een effectieve uitvoering. Zie voor motivering hoofdstuk 3.4 personele bezetting.

Het programma **Samenhangende groenstructuur** richt zich op de aanleg en verbetering van groenstructuren en ecologische verbindingen en worden twee parken gerevitaliseerd. Hierna volgt een herziening van de budgetten voor een meerjarenplan. Voor de uitvoering van dit programma wordt de ecooloog ingezet, de formatie hiervoor is beschikbaar vanuit het Collegeprogramma.

Basis	2026	2027	2028	2029
 Basis op orde	€ 248.000,-	€ 248.000,-	€ 238.000,-	€ 280.000,-
 Samenhangende groenstuctuur	€ 8.000,-	€ 40.000,-	€ 40.000,-	€ 40.000,-
 Uitnodigende groene omgeving	€ 30.000,-	€ 20.000,-	€ 30.000,-	€ 10.000,-
 Groen doen we samen	€ 30.000,-	€ 45.000,-	€ 30.000,-	€ 35.000,-
Totaal	€ 316.000,-	€ 353.000,-	€ 338.000,-	€ 365.000,-

Het programma **Uitnodigende groene woon-omgeving** richt zich op de vergroening van wijken. In de eerste twee jaar worden plannen ontwikkeld voor drie groenarme wijken, gevolgd door een pilot. Bij succes wordt het programma opgeschaald en geïntegreerd in grotere wijkrenovaties. Hiervoor worden aanvullende financiële middelen voor uitvoering gevraagd. De bomenrichtlijn wordt als meekoppelkans toegepast in projecten. Dit programma vergt geen extra fte's.

Het programma **Groen doen we samen** richt zich op participatie en educatie. Er wordt een **participatiebegeleider (0,2 fte)** aangesteld en een participatie menukaart ontwikkeld. Basisactiviteiten voor educatie worden gecontinueerd, maar gefinancierd uit gerichte middelen in plaats van onderhoudsbudgetten. Buurtgroenplannen worden elke twee jaar opgesteld, waarbij bewoners worden geraadpleegd.

Voor het basis-scenario is gemiddeld **€343.000 per jaar nodig** in de eerste vier jaar. Vanaf 2029 is dit structureel **€365.000 per jaar**.

De eerste vier jaar vragen specifieke investeringen in voorbereiding en uitvoering. Vanaf 2029 wordt een structureel bedrag in de begroting opgenomen.

4.2 Plus scenario voor maximale impact op Groen en Klimaat

Dit ambitieuze scenario geeft een plus op de essentiële investeringen die nodig zijn in de basis en richt zich op zowel het behoud als de versterking van groenstructuren. Tegelijkertijd wordt een actieve aanpak gehanteerd om wijken te vergroenen en ecologische verbindingen te realiseren. Het doel is niet alleen om de bestaande kwaliteit te behouden, maar ook om structureel bij te dragen aan de **biodiversiteit**, en een **duurzame en klimaatbestendige leef-omgeving**.

Om ecologisch beheer naar een hoger niveau te tillen, wordt een **extra buitendienst medewerker** aangesteld. Daarnaast wordt een **voltijds toezichthouder** ingezet om boombescherming te optimaliseren en groeiruimte voor bomen te vergroten. Wortelopdruk wordt structureel aangepakt en boomlocaties in de hele gemeente worden verbeterd.

Het realiseren van ontbrekende groenstructuren in wijken krijgt prioriteit. Dit gebeurt niet alleen als meekoppelkans binnen andere projecten, maar als zelfstandige opgave. Hiermee wordt de **3-30-300-richtlijn** versneld behaald en krijgen de ecologische verbindingen een impuls. De extra financiële middelen zorgen ervoor dat deze doelen sneller en met meer impact worden gerealiseerd.

Participatie krijgt in dit scenario een grotere rol. Een **voltijds participatiebegeleider** stimuleert en ondersteunt initiatieven van groot tot klein. Zo kunnen **grote buurtinitiatieven** faciliteren en duurzaam verankeren. De boomdeeldag wordt jaarlijks georganiseerd, waarbij inwoners bomen

bijdragen aan vergroening. Buurtgroenplannen worden ontwikkeld in nauwe samenwerking met bewoners, waarbij co-creatie centraal staat. Dit versterkt niet alleen de groenstructuur, maar versterkt ook de sociale cohesie.

De benodigde middelen in dit scenario bedraagt in de eerste vier jaar gemiddeld **€407.750 per jaar**. Na 2029 daalt dit naar **€380.000 per jaar**. Dit bedrag komt boven op het bedrag dat noodzakelijk voor het uitvoeren van de Basis, zoals genoemd in paragraaf 4.1.

Deze investering maakt een integrale en toekomstbestendige aanpak mogelijk. Groen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid zijn stevig verankerd. Dit draagt bij aan een natuurlijke omgeving waarin mens, dier en plant floreren en waarin het dorpse karakter behouden blijft voor toekomstige generaties.

Plus scenario	2026	2027	2028	2029
 Basis op orde	€ 142.000,-	€ 142.000,-	€ 142.000,-	€ 140.000,-
 Samenhangende groenstuctuur	€ 0,-	€ 45.000,-	€ 45.000,-	€ 20.000,-
 Uitnodigende groene omgeving	€ 60.000,-	€ 70.000,-	€ 70.000,-	€ 45.000,-
 Groen doen we samen	€ 155.000,-	€ 200.000,-	€ 180.000,-	€ 175.000,-
Totaal	€ 357.000,-	€ 457.000,-	€ 437.000,-	€ 380.000,-

	2026	2027	2028	2029
Totaal basis scenario	€ 316.000,-	€ 353.000,-	€ 338.000,-	€ 365.000,-
Totaal plus scenario	€ 357.000,-	€ 457.000,-	€ 437.000,-	€ 380.000,-
Totaal basis & plus scenario	€ 673.000,-	€ 810.000,-	€ 775.000,-	€ 745.000,-

5. Literatuurlijst

1. Sustainable Development Goals (<https://www.sdgnerland.nl/de-17-sdgs/>)
2. Overzicht beleidsdocumenten Hellendoorn(<https://www.hellendoorn.nl/bestuur-en-organisatie/beleid-visies-en-plannen/>)
3. Omgevingsvisie Overijssel 2017, Provincie Overijssel (<https://www.overijssel.nl/onderwerpen/omgeving/omgevingsvisie-overijssel>)
4. Digitale Steenbreek-IVN Atlas Verdieping, Stichting Steenbreek 2025
5. De Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2023 (KOR), CROW
6. Handboek bomen 2022, Norminstituut Bomen
7. 3-30-300 regel, prof. dr. Cecil Konijnendijk (<https://cobra-groeninzicht.nl/producten/330300-regel/>)
8. Groennormen in de stad en omgeving; Een verkenning vanuit de wetenschap, Snep. R.P.H. & C.M. Goossen, 2022, Wageningen.
9. Sustainable Development Goals (<https://www.sdgnerland.nl/de-17-sdgs/>)
10. Maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving (klimaatadaptatienederland.nl)
11. Een praktische verkenning naar een Nederlandse groennorm, 20024 (natuurenmilieu.nl)
12. 3-30-300 regel, prof. dr. Cecil Konijnendijk (<https://cobra-groeninzicht.nl/producten/330300-regel/>)
13. Omgevingswet (<https://iplo.nl>)
14. Omgevingsvisie Overijssel 2017, Provincie Overijssel (<https://www.overijssel.nl/onderwerpen/omgeving/omgevingsvisie-overijssel>)
15. Overzicht beleidsdocumenten Hellendoorn(<https://www.hellendoorn.nl/bestuur-en-organisatie/beleid-visies-en-plannen/>)
16. Visie Openbare Ruimte, Gemeente Hellendoorn 2024 vaststelling in 2025)
17. Programma Duurzaamheid, Gemeente Hellendoorn, 2025 (vaststelling in 2025)
18. Inventarisatie en uitgangspunten bodem en ondergrond gemeente Hellendoorn, september 2024

6. Bijlagen

1. (Wettelijke) kaders en beleidsdoelen
2. Betrokkenheid en aandachtspunten van bewoners
3. Financieel kader
4. Groenstructuurkaarten

1. (Wettelijke) kaders en beleidsdoelen

Internationale, Europese en lokale richtlijnen die een duurzaam leefklimaat bevorderen vormen de basis voor het groenbeleidsplan. Denk bijvoorbeeld aan omgevingswet, de omgevingsvisie, Europese Natuurherstelwet 2024, het tegengaan van invasieve uitheemse soorten en de veiligheid van de openbare ruimte (Burgerlijk Wetboek met o.a. zorgplicht, BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) en de APV.

Internationale, Europese en provinciale wetgeving

Europese wetgeving

Sustainable Development Goals (SDG's)
In 2015 hebben de Verenigde Naties de 17 Sustainable Development Goals (SDG's)⁹ vastgesteld. Deze doelen richten zich op een duurzame groei van de stad. Leefbaarheid staat centraal hierbij, net als onderwerpen als wonen en veiligheid. Dit geldt ook voor klimaat en ecosystemen. Door de alsmaar groeiende verstedelijking is het belangrijk een gezond en duurzaam leefklimaat te creëren. Stedelijk groen en bomen hebben hier een belangrijke rol in. Zo zorgen bomen en groen voor verkoeling en zorgen ze voor schone lucht. De SDG's zijn de basis voor Europees en landelijk beleid.

EU-Natuurherstelwet

Ook in het Europees beleid, zoals de EU-Natuurherstelwet (vastgesteld op 24 juni 2024) verplicht alle EU-lidstaten om de achteruitgang van de natuur te stoppen en beschadigde natuurgebieden te herstellen. Dit betekent dat minstens 30% van de gedegradeerde natuur in 2030 moet zijn hersteld, oplopend naar 90% in 2050. De wet richt zich op het versterken van biodiversiteit in bossen, landbouwgebieden, wetlands en stedelijke natuur. Dit houdt in dat bestaand groen niet alleen behouden blijft, maar actief wordt verbeterd en uitgebreid. Ook moet de gemeente periodiek rapporteren over de voortgang van natuurherstel.

Verordening om invasieve uitheemse soorten

Sinds 22 oktober 2014 geldt in de EU een verordening om invasieve uitheemse soorten te voorkomen en beheersen. Deze soorten, die schadelijk zijn voor de natuur, staan op een Europese lijst. Deze is sinds 2015 uitgebreid. Gemeente Hellendoorn is verplicht deze soorten te bestrijden op eigen grondgebied.

⁹ SDG Nederland. De 17 Sustainable Development Goals. Geraadpleegd via: www.sdgnederland.nl/de-17-sdgs

Nationaal en provinciaal beleidskaders voor vergroening en klimaatadaptatie

Op nationaal en provinciaal niveau zijn er kaders die vergroening en klimaatadaptatie stimuleren; deze kaders nemen we mee in dit beleid. De Nationale Omgevingsvisie richt zich op het bouwen van nieuwe woningen binnen stedelijk gebied, met versterking van groen-blauwe structuren. Ook heeft het aandacht voor de mix van functies zoals wonen, werken en voorzieningen. De Maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving¹⁰ geeft richtlijnen hoe nieuwbouwprojecten klimaatbestendig en groen kunnen worden ontworpen. Deze maatlat, ontwikkeld door de ministeries van Binnenlandse Zaken, Infrastructuur en Waterstaat, en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, biedt doelen en prestatie-eisen op het gebied van wateroverlast, droogte, hitte, biodiversiteit, bodemdaling en overstromingsrisico's. (klimaatadaptatienederland.nl)

Groennorm

Momenteel wordt onderzocht of een nationale groennorm¹¹ kan worden ingevoerd om de leefbaarheid en biodiversiteit in stedelijke gebieden te verbeteren. Hierbij wordt gekeken naar richtlijnen zoals minimaal 75 m² openbaar groen per inwoner en de 3-30-300 regel¹². Hoewel deze normen als richtlijn worden gebruikt, is er nog geen definitieve landelijke standaard vastgesteld. Gemeenten worden aangemoedigd om deze principes mee te nemen in hun ruimtelijk beleid, maar de exacte invulling en haalbaarheid kunnen per gemeente verschillen.

Omgevingswet

De Omgevingswet¹³, die op 1 januari 2024 van kracht werd, vormt het geldende beleidskader voor de fysieke leefomgeving in Nederland. Deze wet integreert en vereenvoudigt verschillende bestaande wet- en regelgevingen op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, natuurbeheer, milieu en water. Het doel van de Omgevingswet is om deze regels te stroomlijnen, waardoor ze gemakkelijker te begrijpen en toe te passen zijn.

Onder de Omgevingswet zijn omgevingsvisie en omgevingsplan de belangrijkste instrumenten voor overheden om hun beleid vast te leggen. Dit vereist van gemeenten dat zij hun groen- en natuurbeleid opnemen in een plan, waarbij ze niet alleen rekening houden met de bescherming van biodiversiteit en natuurwaarden, maar ook met andere ruimtelijke en maatschappelijke belangen. De wet legt ook een zorgplicht op voor het behoud van natuurwaarden en biedt de mogelijkheid om via vergunningen en regelgeving ingrijpen te voorkomen waar nodig.

De Omgevingswet verplicht gemeenten om maatregelen te nemen ter bescherming van natuur en biodiversiteit bij het uitvoeren van werkzaamheden die mogelijk invloed hebben op beschermde planten- en diersoorten. Dit sluit aan bij de regels van de Wet natuurbescherming, die onderdeel is van de Omgevingswet en de bescherming van beschermde soorten en hun habitats regelt. Concreet houdt dit in dat voor elke activiteit die invloed kan hebben op beschermde soorten, zoals het kappen van bomen, het verstoren van natuurgebieden of andere groenbeheerwerkzaamheden, een flora- en faunacheck uitgevoerd moet worden.

¹⁰ Klimaatadaptatie Nederland (z.d.). Maatlat Groene Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving. klimaatadaptatienederland.nl

¹¹ Natuur & Milieu (2024). Een praktische verkenning naar een Nederlandse groennorm. natuurenmilieu.nl

¹² Konijnendijk, C. (z.d.). 3-30-300 Regel. cobra-groeninzicht.nl/producten/330300-regel/

¹³ Informatiepunt Leefomgeving (IPLD). Omgevingswet. www.ipld.nl

Deze check is bedoeld om te beoordelen of er beschermde planten- of diersoorten aanwezig zijn in het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden.

Daarnaast wordt de Gedragscode Soortbescherming gehanteerd. Dit is een erkend instrument dat gemeenten helpt om te voldoen aan de verplichtingen uit de Omgevingswet en de Wet natuurbescherming. De gedragscode biedt richtlijnen voor het verantwoord uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden die mogelijk invloed hebben op beschermde soorten. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om deze verplichtingen na te leven, wat inhoudt dat een deskundige, zoals een ecoloog, betrokken moet worden bij de flora- en faunacheck. Deze check moet plaatsvinden voordat de werkzaamheden kunnen beginnen.

Provinciale Omgevingsvisie 'Perspectief Zelfbewust Overijssel'

De Provinciale Omgevingsvisie 'Perspectief Zelfbewust Overijssel'¹⁴ richt zich op het versterken van de provincie Overijssel door drie kernprincipes. Ten eerste wordt er ingezet op het verbinden van natuur tot één netwerk, zodat natuurgebieden met elkaar verbonden worden, wat bijdraagt aan biodiversiteit en ecologische veerkracht. Ten tweede ligt de focus op het versterken van de lokale identiteit door de unieke kenmerken en cultuur van de regio te behouden en te versterken. Ten derde streeft de visie naar het creëren van een gezonde, klimaatadaptieve leefomgeving, die bestand is tegen klimaatveranderingen en gericht is op het welzijn van de inwoners. Deze principes vormen de basis voor een toekomstbestendig en duurzaam Overijssel.

Gemeentelijke wetgeving en beleidskaders

Er zijn meerdere wettelijke kaders en verplichtingen die van toepassing zijn op het groenbeleidsplan. Deze belangrijkste wettelijke grondslagen zijn:

Wetgeving Zorgplicht in het Burgerlijk Wetboek

De gemeente heeft een zorgplicht voor het handhaven en bevorderen van veiligheid in de openbare ruimte. Dit omvat onder andere veiligheid inspecties voor de bomen en onderhoud van groen.

Gemeentelijke beleidskaders

De gemeente Hellendoorn beschrijft in verschillende programma's en beleidsplannen¹⁵ haar toekomstvisie en maatregelen voor een duurzame, leefbare en klimaatbestendige, vitale leefomgeving. Deze plannen bieden aanknopingspunten, kaders en richtlijnen voor het groenbeleidsplan, dat de ambities vertaalt naar concrete opgaven voor dit groenbeleidsplan. Hieronder wordt schematisch weergegeven hoe de gemeentelijke plannen verbonden zijn met groenbeleidsplan en welke belangrijkste aanknopingspunten uit de beleidsplannen relevant zijn.

Collegeprogramma 2023-2026

Het collegeprogramma van Hellendoorn richt zich op het creëren van een leefbare, toekomstbestendige en inclusieve gemeente. De gemeente zet sterk in op klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaam wonen en economische groei. Participatie van inwoners en maatschappelijke organisaties speelt hierbij een belangrijke rol.

¹⁴ Provincie Overijssel (2017). Omgevingsvisie Overijssel. www.overijssel.nl/onderwerpen/omgeving/omgevingsvisie-overijssel

¹⁵ Gemeente Hellendoorn. Overzicht beleidsdocumenten. www.hellendoorn.nl/bestuur-en-organisatie/beleid-visies-en-plannen

Gezondheid, veiligheid en recreatie worden gezien als essentiële onderdelen van de leefomgeving. Het behouden en versterken van de kwaliteit van het landelijke gebied is een belangrijke pijler binnen het beleid. Daarnaast is het inspelen op klimaatverandering een kernopgave. Het collegeprogramma legt ook nadruk op het belang van een gezonde en veilige leefomgeving. Dit betekent dat er voldoende groen en recreatiemogelijkheden moeten zijn om inwoners te stimuleren tot een actieve en gezonde levensstijl. Groen wordt niet alleen gezien als decoratief element. Het is een belangrijke factor in het verbeteren van de luchtkwaliteit, het tegengaan van hittestress en het creëren van een prettige woonomgeving waarin ontspanning en ontmoeting worden gefaciliteerd. Daarnaast zet de gemeente in op een vernieuwde bestuursstijl met participatie, transparantie en samenwerking als leidende principes. Financiële middelen worden gericht ingezet om de plannen te realiseren, waarbij efficiënt gebruik wordt gemaakt van externe subsidies en fondsen.

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie 'Natuurlijk Avontuurlijk' van de gemeente Hellendoorn, vastgesteld op 12 februari 2014, vormt het kader voor ruimtelijke ontwikkelingen tot 2030.

In de huidige Omgevingsvisie 'Natuurlijk Avontuurlijk' staan behoud en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit centraal en het versterken van de verbindingen tussen verschillende gebieden, met aandacht voor de Sallandse Heuvelrug en de Regge.

Deze visie richt zich op het optimaal benutten van de natuurlijke en avontuurlijke aspecten van de gemeente. Momenteel werkt de gemeente aan de brede omgevingsvisie Hellendoorn 2040, die een toekomstplan biedt voor de leefomgeving.

Ruimtelijke ontwikkeling en beleid

Plannen voor ruimtelijke ontwikkeling/beleid dienen als basismateriaal en input voor het groenbeleidsplan. In de recreatievisie worden bijvoorbeeld ontbrekende zaken benoemd, zoals groene fietsroutes. Verbetering van de belangrijkste fietsroutes in de gemeente is een onderwerp binnen het beleidsveld Verkeer. Het aanplanten van bomen voor meer schaduw biedt kansen om vergroening te bevorderen en gezamenlijke doelen te bereiken.

De Visie Openbare Ruimte¹⁶ is recent opgesteld en heeft veel raakvlakken met het Groenbeleidsplan. Uitgangspunten, opgaven en ambities hieruit nemen we op in het Groenbeleidsplan. Deze richt zich op het versterken van de dorpsidentiteit waarbij groen en met name bomen een belangrijke rol spelen.

Klimaatbeleid

Het klimaatbeleid stelt randvoorwaarden aan het Groenbeleidsplan. Locaties met hittestressproblemen worden bijvoorbeeld beschreven. Het Programma Duurzaamheid¹⁷ sluit naadloos aan bij de ambities en opgaven van het Groenbeleidsplan.

¹⁶ Gemeente Hellendoorn (2024). Visie Openbare Ruimte (vaststelling in 2025).

¹⁷ Gemeente Hellendoorn (2025). Programma Duurzaamheid (vaststelling in 2025).

De gemeente Hellendoorn werkt aan de energietransitie binnen het Duurzaamheidsprogramma. Dit heeft als doel de groeiende energievraag op een duurzame manier te faciliteren. Dit vereist veel infrastructuuraanpassingen en legt druk op het openbaar groen. In het programma Duurzaamheid wordt specifiek aandacht besteed aan het beschermen en versterken van de leefomgeving van de “Hellendoornse Big Five”: de egel, huismus, kikker, wilde bij en ree. Deze dieren komen veel voor in de gemeente, maar hebben de laatste jaren te maken met het verlies van geschikt leefgebied. Ze zijn goed herkenbaar, wat ze bij uitstek geschikt maakt voor gebruik in de communicatie met inwoners. Het duurzaamheidsprogramma richt zich op het bevorderen van de biodiversiteit en het creëren van natuurvriendelijke plekken in het groen. Op deze manier zorgen we niet alleen voor een gezonde omgeving voor de Big Five, maar ook voor andere dieren die afhankelijk zijn van een gevarieerd ecosysteem.

Water- en bodemsturend

Het document “Inventarisatie en uitgangspunten bodem en ondergrond”¹⁸ benoemt de kansen en knelpunten van bodemgebruik en ondergrond in zowel het stedelijke als landelijke gebied. Binnen het bebouwde gebied zijn thema’s als waterinfiltratie, ondergrondse infrastructuur en vergroening essentieel. In het landelijke gebied ligt de focus op een vitale bodem voor landbouw en natuur, waterbeheer en landschappelijke kwaliteit. Om het duurzaam gebruik van bodem en ondergrond te waarborgen, wordt gestuurd op evenwicht tussen benutten en beschermen.

Er wordt aangesloten bij nationale en provinciale beleidskaders, waarbij water en bodem sturend zijn voor ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente zet in op samenwerking en kennisdeling, zowel binnen de regio als met inwoners en bedrijven, en biedt instrumenten om duurzaam bodemgebruik te stimuleren en te reguleren.

Participatie

De gemeente Hellendoorn streeft naar maatwerk participatie. Inwoners, ondernemers en organisaties worden actief betrokken. De participatiecode geeft duidelijke kaders en verwachtingen. Het Groenbeleidsplan biedt kaders voor inwonersparticipatie. Hierin wordt beschreven hoe inwoners kunnen participeren en hoe dit proces eruit moet zien.

Sociaal domein

De gemeente voert de Participatiewet onder meer uit binnen de vakgroep Groen. Dit doet ze door medewerkers van de sociale werkvoorziening, onder begeleiding van de eigen buitendienst, in te zetten voor het beheer en onderhoud van het groen.

Beheer en uitvoering

Het IBOR-plan van Hellendoorn focust op langdurige resultaten in het beheer van de openbare ruimte met een effect gestuurde aanpak. Het onderhoud richt zich op minimaal B-niveau. Dit garandeert een veilige, toegankelijke en functionele omgeving. In drukbezochte gebieden streeft de gemeente naar A-niveau voor verzorgend onderhoud (zoals onkruid en afvalbeheer). Dit gebeurt om de kwaliteit en toeristische aantrekkingskracht te versterken. In sommige buitengebieden is C-niveau voor gras voldoende.

¹⁸ Gemeente Hellendoorn (2024). Inventarisatie en uitgangspunten bodem en ondergrond, september 2024.

De gewenste beheereffecten zijn leidend. Hierdoor is het mogelijk is om af te wijken van het beeldkwaliteitsniveau als dit bijdraagt aan het hogere doel.

Het Groenbeleidsplan initieert en ondersteunt de beheercyclus. Planmatig onderhoud, signalering (inspecties), programmering en een overkoepelende projectenplanning zijn hier onderdeel van. De beheer- en uitvoeringsplannen uit het IBOR vormen hierbij de basis voor beheer en uitvoering.

2. Betrokkenheid en aandachtspunten van bewoners

De waardering en aandachtspunten van inwoners en andere belanghebbenden over het groen zijn actief opgehaald. Dit is gebeurd tijdens een werksessie met de Groene Tafel. Hierin zijn onder andere de Bijenhoudersvereniging Hellendoorn-Nijverdal en IVN Hellendoorn-Nijverdal betrokken. Jongeren leverden hun input tijdens de democratedagen op Reggesteyn. Tijdens een bewonersavond kregen inwoners de mogelijkheid om de ambities te bekijken en hun reactie te geven. Daarnaast is via een digitale inwonersenquête de waardering voor het groen en de participatiewensen van bewoners in kaart gebracht.

De waardering van inwoners over het groen in de gemeente is grotendeels positief. Zo'n 55% van de inwoners die de enquête invulden is tevreden en waardeert vooral de diversiteit aan planten en de aanwezigheid van wilde bloemen. Veel inwoners geven echter aan dat het groen alleen aantrekkelijk is als het goed wordt onderhouden. Er zijn zorgen over het maaibeleid. Enkele inwoners hebben aangegeven dat er langs de wegen nog minder gemaaid mag worden om insecten meer schuilmogelijkheden te bieden. Er is ook een wens voor minder bestrating en meer groen en bomen; sommige wijken blijven daarbij achter in onderhoud ten opzichte van het centrum. Hoewel velen vinden dat het groen steeds mooier wordt, ervaart 25% van de inwoners het onderhoud als onvoldoende. Dit is met name het geval buiten het centrum.

De groene werkgroepen gaven daarnaast hun mening over wat beter kan. Onderstaand een samenvatting.

Aandachtspunten

1. Beheer en onderhoud
 - Er is onvoldoende onderhoud aan groen in sommige wijken. Dit leidt tot klachten van bewoners over de kwaliteit en uitstraling van de openbare ruimte.
 - Dorpsommetjes en wandelpaden verdienen meer onderhoud en uitbreiding.
 - Het maaibeleid langs wegen is niet optimaal afgestemd op de bescherming van insecten; flexibeler maaien kan de biodiversiteit ondersteunen.
 - Regelmatige evaluatie van het groenbeleid is essentieel om effectief in te spelen op veranderende omstandigheden.
2. Ecologische verbindingen en biodiversiteit
 - Ecologische verbindingen, zoals langs de Regge, kunnen worden versterkt met bredere groenstroken en dubbele bomenrijen.
 - Ecologisch bermbeheer moet beter worden gemonitord om biodiversiteit te bevorderen, vooral in Natura 2000-gebieden zoals de Sallandse Heuvelrug.
 - Gevarieerde beplanting kan verder worden geïntensiveerd door het gebruik van soorten die het hele seizoen door nectar en bessen bieden en klimaatbestendig zijn.

3. Klimaatadaptatie en waterbeheer

- Klimaatadaptatieve maatregelen, zoals wateropvang en slimme boomplaatsen, moeten structureel worden toegepast om regenwater vast te houden en droogte te voorkomen.
- Water- en bodemsturend beleid moet als uitgangspunt worden gehanteerd bij nieuwe ontwikkelingen en herontwikkellocaties.

4. Beheer van bomen en groenstructuren

- De waardevolle bomenkaart moet actueel worden gehouden en uitgebreid met gemeentelijke bomen om onbedoelde kap van (potentieel) monumentale bomen te voorkomen.
- Een effectief beleid voor het behoud van toekomstbomen moet worden ontwikkeld.
- De groenstructuur moet beter worden vastgelegd, zodat verwijderde groenstructuren altijd worden gecompenseerd.

5. Aanpak invasieve soorten

- Een duidelijke strategie voor het beheer van invasieve soorten zoals de Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups is noodzakelijk.
- Zonder effectieve maatregelen kunnen deze soorten schade aanrichten aan de ecologische balans en het openbaar groen.

6. Participatie en communicatie

- Het betrekken van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij de vergroening en het beheer van openbaar groen kan eigenaarschap en draagvlak vergroten.
- Communicatie over succesvolle groenbeheermaatregelen kan de voorbeeldfunctie van de gemeente versterken en anderen inspireren.
- Monitoren en vastlegging in het beheersysteem helpt om het effect van maatregelen inzichtelijk te maken en bij te sturen waar nodig.

3. Financieel kader

Een toetsing van het budget laat zien dat het onderhoudsbudget op zich toereikend is. Er is echter onvoldoende structureel vervangingsinvesteringbudget voor groen beschikbaar. Dit is duidelijk zichtbaar in de huidige staat van het groen, met name in woonwijken. Dit leidt tot achterstallig onderhoud, verruiging en uiteindelijk kapitaalvernietiging, waardoor renovatie op veel locaties noodzakelijk is.

De totale vervangingswaarde van het openbaar groen en bomen in de gemeente Hellendoorn wordt geschat op €76,5 miljoen (zie tabel 1). Om dit areaal duurzaam te beheren, zou jaarlijks circa €715.000 nodig zijn voor vervangingen, gebaseerd op een theoretische afschrijving (zie tabel 2). In de praktijk wijkt dit bedrag af, waardoor een herijking van de vervangingsbudgetten op basis van actuele inspecties en technische inventarisatie noodzakelijk is om verdere achteruitgang te voorkomen.

In 2024 is een 'zero-based begrotingstraject' doorlopen om het groenareaal voor 2025 in balans te brengen met het beschikbare budget. Dit blijft echter een terugkerend aandachtspunt. Juist ook omdat investeringen in ecologie, boombescherming en klimaatadaptatie extra middelen vereisen.

Een structurele oplossing voor het vervangingsonderhoud is cruciaal om de kwaliteit en duurzaamheid van het groen te waarborgen en verdere verloedering te voorkomen. Hoewel achterstallig groenonderhoud zelden directe veiligheidsrisico's veroorzaakt (zoals bij wegen of rioleringen), verliest het groen zonder tijdige vervanging zijn functie. Renovatie en vernieuwing zijn noodzakelijk om toekomstbestendig groenbeheer te garanderen. Op basis van de actuele inspecties en technische inventarisatie zal de vervangingsopgave in beeld worden gebracht, een meerjarenprogramma opgesteld en zullen de investeringen voor de komende jaren in beeld worden gebracht. Tot die tijd worden de aangevraagde budgetten als exploitatie gelabeld.

Aandachtspunten

- Onvoldoende vervangingsbudget: door het ontbreken van een structureel vervangingsbudget raakt het gemeentelijk groen verouderd. Voor duurzaam beheer van het areaal is structurele financiering nodig voor de vervanging van verouderde bomen en groen. Een herijking van de budgetten is noodzakelijk om verdere achteruitgang te voorkomen.

- Borging 5-jarige onderhoudscyclus bomenbeheer: om nieuwe achterstanden te voorkomen, wordt nu een onderhoudscyclus van vijf jaar gehanteerd. Het incidentele budget hiervoor moet structureel worden gereserveerd. Dit budget moet worden vastgesteld op basis van technische inspecties en actuele vervangingsopgaven.
- Jaarlijkse vastlegging van investeringen in groen binnen projecten: groeninvesteringen binnen ruimtelijke projecten moeten jaarlijks worden vastgelegd en meegenomen in de begrotingssystematiek. Investerings onder de €25.000 worden momenteel niet door financiën geactiveerd, wat gevolgen heeft voor de financiering van kleinere groenprojecten.

Beheergroep (stedelijk groen)	Aantal	Eenheid	Eenheidsprijs vervangingswaarde per m2	Vervangingswaarde
blokhagen	4.126	m2	€ 17,50	€ 72.205,00
extensief gras	326.770	m2	€ 2,10	€ 686.217,00
struikrozen	1.014	m2	€ 25,00	€ 25.350,00
vaste planten	4.522	m2	€ 25,00	€ 113.050,00
bossingel	78.098	m2	€ 5,50	€ 429.539,00
een- en tweejarigen	143	m2	€ 30,00	€ 4.290,00
gazon begraafplaats	27.041	m2	€ 2,75	€ 74.362,75
ecologisch beheer	7.601	m2	€ 3,00	€ 22.803,00
dierenweide (gras)	9.404	m2	€ 2,00	€ 18.808,00
sedumdak	2.245	m2	€ 27,50	€ 61.737,50
heide	6.804	m2	€ 20,00	€ 136.080,00
groen burgerparticipatie	724	m2	€ 15,00	€ 10.860,00
berm/sloot	84	m2	€ 2,00	€ 168,00
bosplantsoen 1-5 jaar	14.987	m2	€ 5,50	€ 82.428,50
bosplantsoen 6-12 jaar	26.861	m2	€ 5,50	€ 147.735,50
bosplantsoen eindbeeld +12 jaar	118.697	m2	€ 5,50	€ 652.833,50
conifeerhagen +1.25 meter	341	m2	€ 18,50	€ 6.308,50
conifeerhagen -1.25 meter	1.235	m2	€ 18,50	€ 22.847,50
fijne heesters +3 jaar	56.543	m2	€ 17,50	€ 989.502,50
fijne heesters 1-3 jaar	2.680	m2	€ 17,50	€ 46.900,00
gazon 500-1500 m2	116.369	m2	€ 2,10	€ 244.374,90
gazon 500-1500 m2 met bollen	9.892	m2	€ 5,00	€ 49.460,00
gazon +1500 m2	133.624	m2	€ 2,10	€ 280.610,40
gazon +1500 m2 met bollen	4.417	m2	€ 5,00	€ 22.085,00
gazon -500 m2	196.436	m2	€ 2,00	€ 392.872,00
gazon -500 m2 met bollen	12.968	m2	€ 5,00	€ 64.840,00
bos	788.064	m2	€ 5,00	€ 3.940.320,00
groen met bruikleenovereenkomst	33.018	m2	€ 15,00	€ 495.270,00
groen met huurovereenkomst	37.090	m2	€ 15,00	€ 556.350,00
groen zonder overeenkomst	8.381	m2	€ 15,00	€ 125.715,00
grove heesters +3 jaar	26.693	m2	€ 17,50	€ 467.127,50
grove heesters 1-3 jaar	1.442	m2	€ 17,50	€ 25.235,00
heesterhagen +1.25 meter	1.523	m2	€ 20,00	€ 30.460,00
heesterhagen -1.25 meter	4.670	m2	€ 20,00	€ 93.400,00
halfheesters 1-3 jaar	3.593	m2	€ 17,50	€ 62.877,50
halfheesters +3 jaar	14.706	m2	€ 17,50	€ 257.355,00
bodembedekkers +3 jaar	70.779	m2	€ 17,50	€ 1.238.632,50
bodembedekkers 1-3 jaar	9.459	m2	€ 17,50	€ 165.532,50
Bomen				
klasse 0-10 cm diameter	5.790	stuks	€ 100,00	€ 579.000,00
klasse 10-20 cm diameter	4.121	stuks	€ 150,00	€ 618.150,00
klasse 20-40 cm diameter	8.071	stuks	€ 650,00	€ 5.246.150,00
klasse 40-80 cm diameter	9.577	stuks	€ 5.000,00	€ 47.885.000,00
klasse > 80 cm diameter	1.009	stuks	€ 10.000,00	€ 10.090.000,00
Totale vervangingswaarde				€ 76.534.843,55

Tabel 1

Beheergroep (stedelijk groen)	Aantal	Eenheid	Eenheidsprijs vervangingswaarde per m2	Theoretische afschrijving in jaren	Jaarlijks vervangingsbudge t
Bomen	28.568	stuks	€ 750,00	60	€ 357.100,00
Bos en bossingel	866.162	m2	€ 5,00	80	€ 54.135,13
Bosplantsoen	160.545	m2	€ 5,50	40	€ 22.074,94
Hagen en blokhagen	11.895	m2	€ 17,50	25	€ 8.326,50
Grove- en half heesters	46.434	m2	€ 17,50	25	€ 32.503,80
Fijne heesters	59.223	m2	€ 17,50	25	€ 41.456,10
Bodembedekkers	80.238	m2	€ 17,50	25	€ 56.166,60
Struikrozen	1.014	m2	€ 25,00	15	€ 1.690,00
Heide, vaste planten, sedumdak	11.326	m2	€ 27,50	15	€ 20.764,33
een- en tweejarigen	143	m2	€ 30,00	1	€ 4.290,00
Extensief gras, berm/sloot, dierenweide	343.859	m2	€ 2,10	25	€ 28.884,16
Gazon, gazon met bollen	500.747	m2	€ 2,10	25	€ 42.062,75
Overige groen(participatie, verhuur, etc.)	79.213	m2	€ 15,00	25	€ 47.527,80
Benodigd theoretisch vervangingsbudget per jaar					€ 716.982,10

Tabel 1

4. Groenstructuurkaarten

4.1 Bestaande groenstructuren

4.2 Ecologische verbindingen

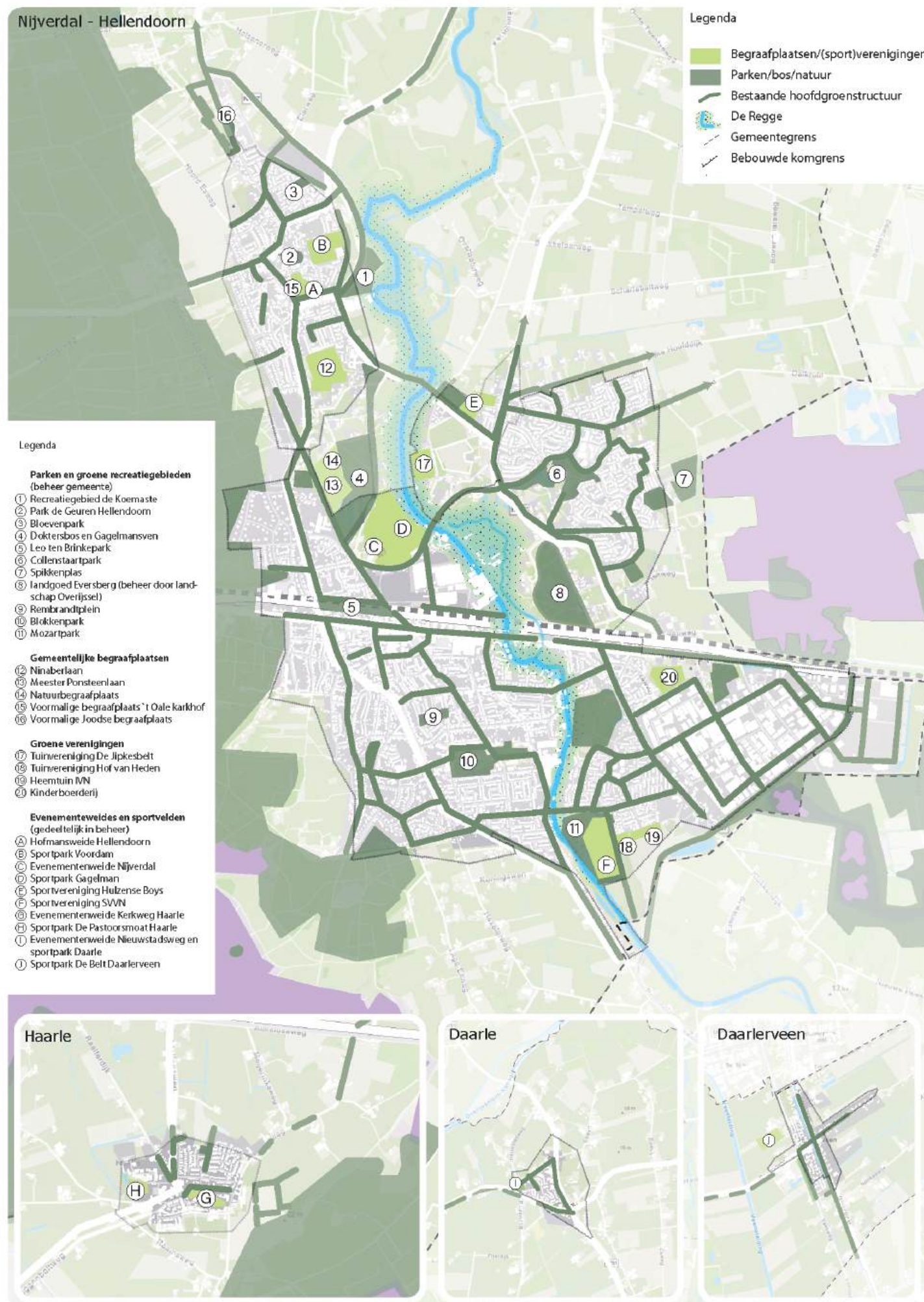
4.3 Knelpunten

4.4 Visiekaart

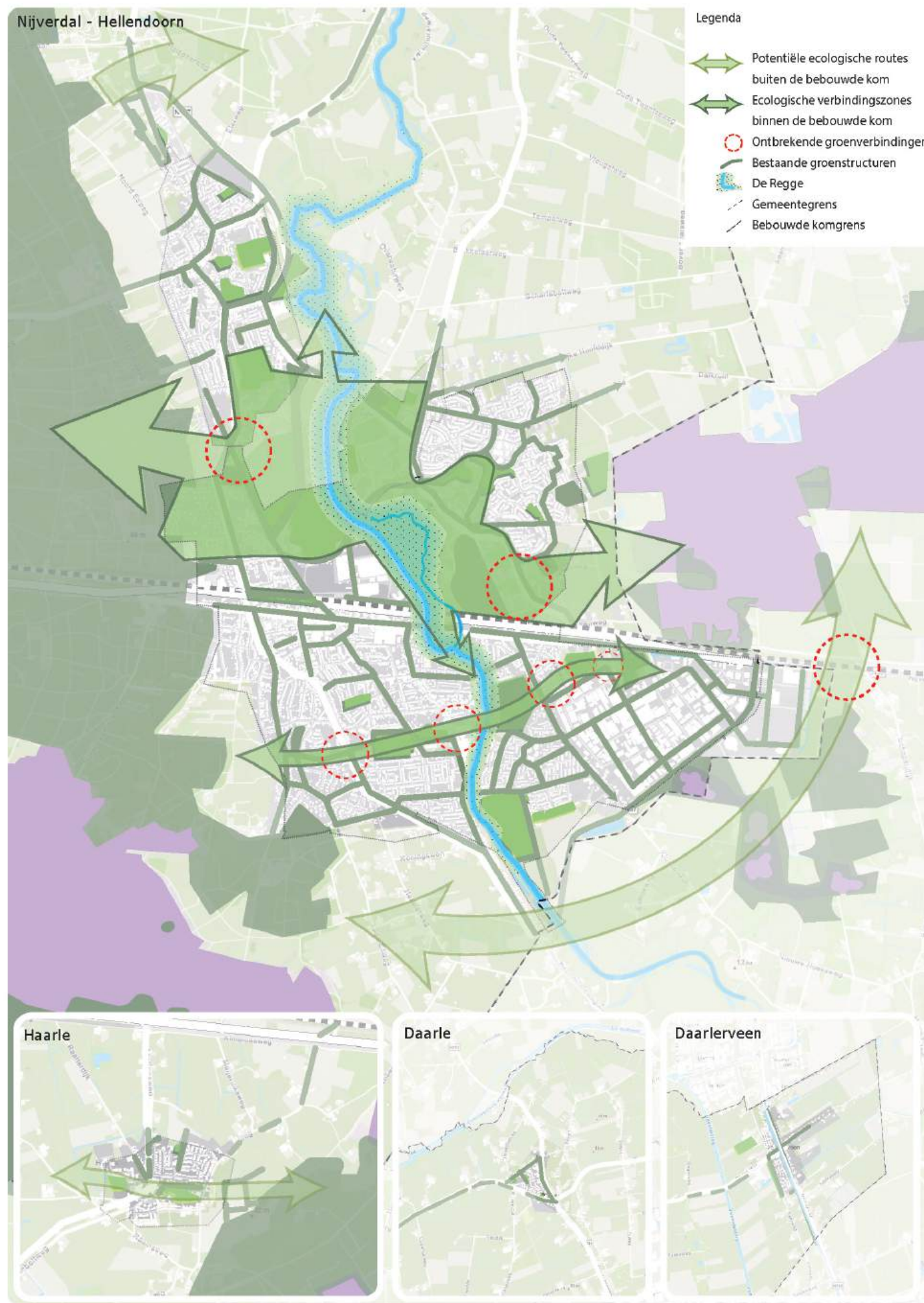
4.5 Visiekaart totaaloverzicht

Bestaande groenstructuren

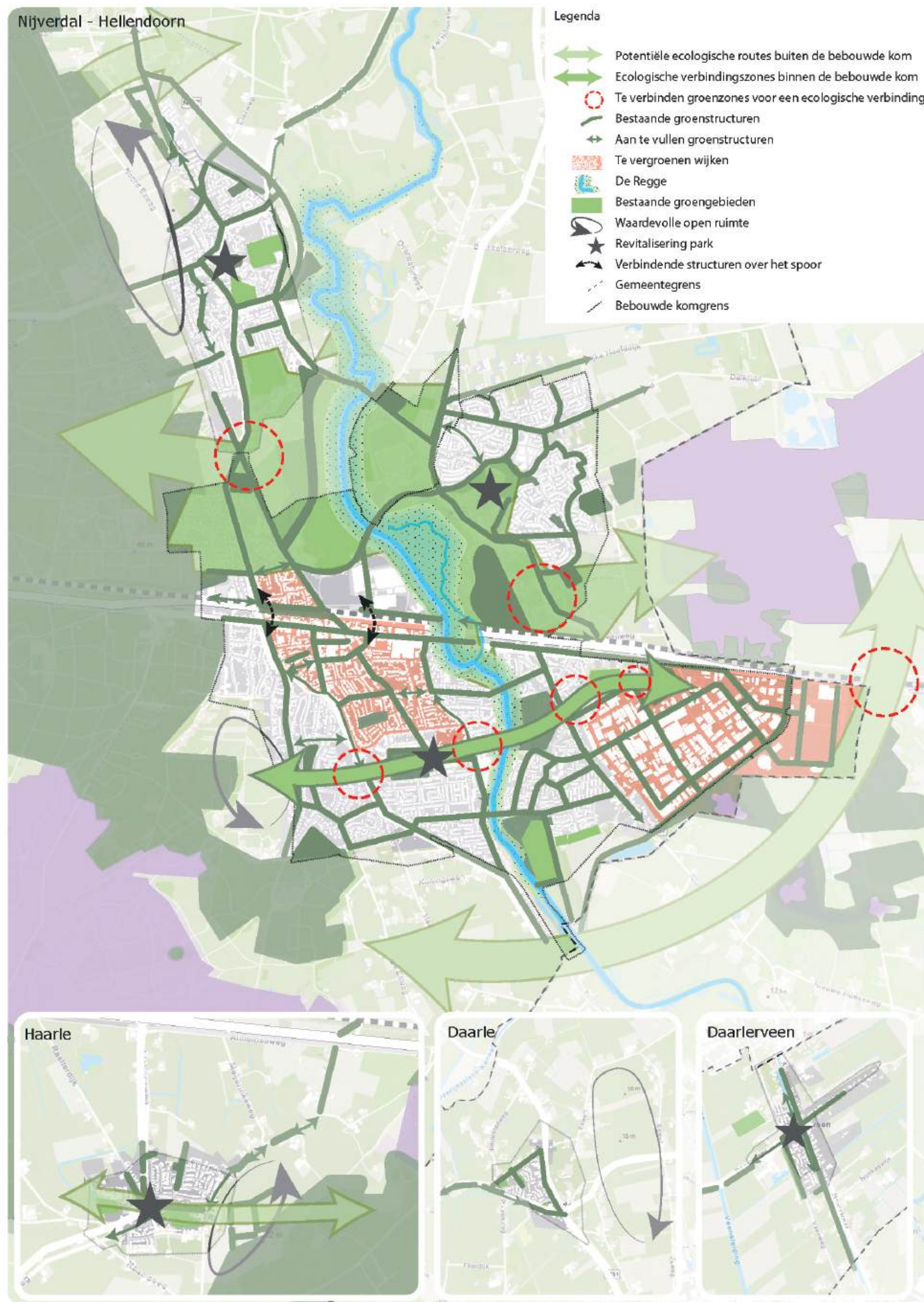
Ecologische verbindingen

Knelpunten

Visiekaart totaaloverzicht

